

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

ILLUSTRERAD TIDNING

IDUN

FÖR · KVINNAN · OCH · HEMMET

HUFVUDREDAKTÖR OCH ANSV. UTGIFVARE: FRITHIOF HELLBERG.

EN STUND HOS ASTRID TORSSELL.

SCENERI: Ett af smak och hemtrefnad prägladt rum i aprilsolbelysning. Personer: en ung dam, en mindre ung herre, ungefär som i Otto Benzons "Surrogat".

"De maa virkelig undskylde, men jeg har slet ikke noget at fortælle om mig selv!"

"Hvad nu, taler ni danske, frøken?"

"Ja, det sitter i mig se'n fru Nansen var här . . . En härlig artist, inte sannt?"

"Odisputabelt."

"Ni skulle ha sett henne på repetitionerna."

"Jag måste göra er uppmärksam på att det är inte för att få höra er berätta om fru Nansen, hur intressant det än skulle vara, som jag kommit hit, utan för nöjet att få höra er tala något om er själf."

"Ni vill ha ett själfporträtt af mig?"

"Ah, nu förstå vi hvarann — tack!"

"De maa virkelig undskyl . . ."

"Allt hvad ni vill, till och med er danska, som för resten är pikant . . . bara ni håller er till ämnet."

"Tänk hvad ni säger det där trankilt! Finer ni det inte i alla fall besynnerligt . . . ni hör att jag begagnar så milda ord som möjligt . . . att ni, en för mig alldeles främmande människa, ringer på min dörr klockan tolf på söndagsmiddagen, stiger in, slår er ned i den där trekantiga stolen, tar upp er anteckningsbok och uppfordrar mig, expressivt, som då regissören ropar sitt: plats! låt gå! att säga er hvad jag vet om mig själf."

"Nej, jag anser det tvärtom som en af de angenäma sidorna af min journalistiska syssla. Därför är det min förtröstan, att ni inte ska förbittra den genom en förbehållsamhet, som skulle komma den tidning, jag har äran representera, att tro, att jag kastat mig in på en oriktig lefnadsbana."

"Det vilde jo være skrækkeligt . . ."

"Ja, inte sannt . . . och nu ska jag med ett par ord sätta er in i situationen. Tidningens redaktionssekreterare, i parentes en af de mest initiativrika människor jag känner, fick idén till ert porträtt, då han såg er spela Raina i "Hjältar". Förtjust kom han upp på byrån morgonen efter premiären och yttrade: 'Frøken Torsell var briljant i går afton. Jag har länge tänkt att vi borde ha hennes bild i Idun, och nu passar det ju utmärkt efter hennes gårdags-succès . . . Gör henne ett besök, språka med henne och skrif se'n ett par spalter om hennes person och hennes konst, men mjukt och vårfriskt . . . i stil med hennes kynne."

"Åh, gu' fri mig!"

Innehållsrik tystnad.

"Ni har naturligtvis vuxit upp i Norge, efter er norska brytning att döma."

"Nej, visst inte . . . i Småland. Det är småländska jag ibland talar på scenen. Småländska låter som bruten norska. Men mitt första framträdande på tiljan ägde rum i Kristiania i en liten svensk enaktare, "Min ros i

SKÅDEPELERSKAN FRÖKEN ASTRID TORSSELL.
PORTRÄTT TAGET I HENNES HEM I STOCKHOLM FÖR IDUN AF HOFFOTOGRAF A. BLOMBERG.

FRKN TORSELL SOM RAINA.

Den där pluggningen är för öfrigt det mest ansträngande... replikerna ha så svårt att fastna, och ibland midt under brinnande spel händer det därför att dialogfragment ur en Clärchens, en Kätchens, en Trudes eller en Dinas roller surra i hjärnan. Alla de där flickungarne ä' som stöpta i samma form: några delar koketteri, några delar trots och resten sentimentalitet... åh, så mycket sentimentalitet!

"Hvilken roll sätter ni mest värde på af dem ni spelat?"

"Katinkas i 'Uppståndelse'. Där fick jag visserligen gå fram efter endast fyra repetitioner, men jag vet mig knappast ha känt större hänförelse inför en uppgift än hvad jag då gjorde... Jo, kanske också som Ottogebe, den uppoffrande flickgestalten i 'Den arme Henrik'. Där erfor jag verkligen den där darrningen i själen, som poesien ensam mäktar skänka. Sådant är helg för oss teaterfolk, därför att det inträffar så sällan..."

"Ni längtar efter det stora skådespelet?"

"Om jag gör!... Det finns ju en herre, som heter Schiller, och som jag tycker det inte vore ur vägen att förnya bekantskapen med. Och en herre vid namn Shakespeare, hvilken blir inviterad bland oss allt för sällan."

"Ni beundrar Shakespeare?"

"Jeg er knusende forelsket i ham!... Här ka' De se."

Hon riktar min uppmärksamhet på ett på väggen hängande Shakespeareporträtt, kopia efter en känd bild af den odödlige sångaren, utförd i svartkrita.

"Det stammar från min skoltid. Jag ritade mycket på den tiden... och modellerade också."

Jag får syn på ett litet karaktäristiskt barnhufvud i lera, humoristiskt uppfattadt och röjande utpräglad formtalang.

"Verner Åkerman, som var min lärare i skulptur, förklarade bestämdt att jag borde ägna mig åt bildhugvarekonsten. Där var min framtid, påstod han."

"Men så segrade er lust för teatern."

"Ja, nu har scenen fått mig i sina klor; de bägge yrkena kunna strängt taget komma på ett ut, ty hvad gör jag på teatern annat än också modellerar människor."

skogen". Det var själfva nyårsdagen 1899. En tid efteråt kom jag hit till Ranft, och här har jag varit se'n dess, som ni vet, och spelat en massa roller."

"Och blifvit publiks och kritiksgunstling."

"Ja, man har ju mött mig med stora sympatier. Stundom har jag misslyckats, men sådant blir oundvikligt, då man ständigt skall vara i elden, ofta inte hinner tillägna sig karaktären, utan endast läxan.

FRKN TORSELL SOM DINA.

"Och de mest intagande människor lifvet består oss: unga kvinnor, rustade med all den tjusning, som förgyller och ger illusion åt en bristfällig värld."

"Vet ni, själf får jag inte mycket med af den där förgyllningen. Jag letver som en anakoret. Pluggar mina roller, repeterar, spelar så lång dagen är, hinner aldrig under terminen läsa en bok, aldrig se ett konstverk eller höra en smula verklig musik... Det förefaller mig som om det vore ett galler mellan mig och lifvet, och ibland erfar jag en brännande andlig törst, utan möjlighet att släcka den. Jag vet hvar källadern går, men jag har inte tid att söka upp den för att dricka."

"Det skulle man inte kunna tro, då man märker, hur er ungdomsfriska fantasi och rikt strängade temperament bära edra repliker på scenen."

Det uppstår en ny innehållsrik tystnad, hvar under jag låter pennan löpa öfver anteckningsbokens blad. Min vackra moitié ser betydligt lättad ut, ty hon föreställer sig att jag nu sätter punkt för samtalet. Men däri misstager hon sig. Jag har fått mig beviljad en timmes audiens, och den ämnar jag taga ut till sista sekunden. Det återstår ännu 600 sekunder.

"När går tidningen i press?" säger hon, försiktigt pröfvande för att komma underfund med, huruvida jag möjligen försinkat mig, så att jag hufvudstupa måste rusa ned på byrån för att skriva artikeln.

"Åh, det är långt dit," svarar jag med sublimt lugn. "Inte förr än i morgon afton. Vi ha söndag i dag. Vi arbeta inte på söndagarna."

"Jaså, inte. Alla journalister jag känner arbeta på söndagarna. På teatern gör vi det också. Arbete befordrar hälsa och välbstånd, som ni vet."

FRKN TORSELL SOM KATINKA.

"Ni får ta er fantasi till hjälp. Jag vet verkligen ingen annan råd."

Hon ler ett af dessa betagande vårfriska leenden, som jag känner från Aymelotte, Kätchen, Dina och andra flicktyper i hennes person, och samtidigt ställer april-solen till en liten illumination i hennes blonda hår, så att det fina, själfulla ansiktet får en gloria omkring sig.

"Ah, nu har jag det!" utbrister jag. FRKN TORSELL SOM AYMELLOTTE

"Ni är den personifierade våren... naturligtvis! Ni kommer hand i hand med den helg, som är våraningens, löftenas, det vaknande lifvets evigt unga helg. Det skall jag skriva... Ni är en af vår scenkonsts hvita ungbjörkar, i hvars stam safven stiger upp mot grenverket för att kläda det med konstens skira, doftande grönska. Ni är Rainas koketteri, Ottogebes jungfrurena offerlust, Kathinkas ungdomssjudande och sårade själ... Men först och sist är ni den konvaljebärande Aymelotte, om hvilken Aymelottes skald sjunger:

"som tusende små muntra klockor om en — så måste alla blomsterklockor ropa, när vinden ringer bort den gråa daggen, och bugar dem till samman, Aymelotte och Aymelotte. — Små silfverbjällror skakas vid dina fötters dans..."

ERNST HÖGMAN.

SANNING. FÖR IDUN AF E. R—Y.

SANNINGEN — den subjektiva, icke den objektiva — är det enda fasta grundlaget i all verklighet. Vore en människa än så tju-sande och prydd med alla upptänkliga dygder och hennes vänner likväl funne, att hennes ord intet verkligt värde hade, att man ej vågade lita på hennes ja eller hennes nej, så skulle hon dock gå miste om deras aktning. En karaktär, som icke är grundad på sanning, är lik huset i evangelierna, som byggdes på sanden — förr eller senare faller det, och dess fall blir stort.

Att sanning tidigt inskärpes hos barn är därför af allra största vikt, ja måhända ligger just däri uppfostrarens största och mest maktpåliggande uppgift. Men den lärare, som icke själf är sann, och det ända in i den allra innersta hjärtekammaren, sann i tanke, ord, handling, förmår här mindre än intet och verkar till skada snarare än till gagn. Med den skarp-synthet, som är barndomen egen, genomtränga de små lätt nog det yttre väsendet och bilda sig en egen uppfattning om det som finnes därinom, och den, hvars ord och vandel i minsta mån strida emot hvarandra, är i deras ögon ohjälpligt fallen. Det är också icke endast barnet, som behöfver lära sig att blifva sannt — äfven den fullvuxne måste ofta härutinnan oaf-lätligt arbeta på sig själf. Den hårfina linje, som skiljer sanningen ifrån det som icke längre är ett med densamma, är det nämligen oändigt lätt att medvetet eller omedvetet öfverskrida. Och det hör å andra sidan till det allra svåraste att sedan taga just detta enda lilla steg tillbaka inom sanningens gräns. Detta är merendels så svårt att åstadkomma, att mången för öfrigt god och ädel människa alls icke kommer ut därmed och som följd däraf tvingas att i stället taga steg på steg utför osanningens sluttande och slippriga plan. Bittra frukter skördar i sanning den, som i ord eller handling sår något annat än sanning, och det sorgligaste är att fullkomligt oskyldiga människor ofta med honom själf måste lida följderna däraf.

Sanningen är otvifyelaktigt den högsta och ädlaste af dygder, kärleken endast undantagen. För sanningen såväl som för kärleken hafva ädla människor städe varit villiga att gå i döden. Det finnes stora andar, för hvilka sanningen är och alltid skall förblifva det enda och högsta och som af kärlek till densamma icke ens rygga tillbaka för de största uppoffringar. Det ligger något utsägligt upphöjdt i en sanningskärlek, som segrande öfvervinner alla frestelser till osannhet och, kosta hvad det kosta vill, håller sig till fakta utan att på minsta vis bortblanda dem samt på samma gång undviker både förvrängningar och tvetydigheter,

Zeniths Gräddmargarin

ersätter det bästa natursmör för smörgåsbordet äfven som för bak och stekning.

dessa båda farliga afarter af lögnen. En för öfrigt ganska vanlig och medelmåttigt begåfvad person hör genom en dylik kärlek till sanningen till de stora andarnes utvalda skara, ty sanningen verkar framför allt höjande och förädlande och verklig storhet finnes icke utan ett stort mått af sanning i karaktären. Sanningen liksom lögnen kan ej blott talas, utan måste äfven lefvas, och ett lif i sanningen är välsignelsebringande såsom intet annat.

Det är icke hvem som helst som förmår bjuda sanningen en fristad inom sig, ty hon är en sträng härskarinna och fordrar mycket af de sina. Och den lön de här i världen erhålla består ofta endast af hän och smälek, obehag och svårigheter. Sällan står dock en människa det gudomliga så nära, som just då hon räknas värdig att i någon mån lida för sanningen. Detta är nämligen en af hennes största och heligaste företrädesrättigheter, och ett dylikt lidande blir aldrig utan resultat eller lön, ehuru det väl för oss kortsynta varelser mången gång kan synas så.

Den starkt subjektiva syn på tingen, man ofta finner hos utpräglade personligheter, innebär understundom en fara för sanningen. Sådana människor kunna vara osanna, utan att de ens hafva en aning därom. För dem äro fakta — så förekommer det åtminstone andra — icke alltid fakta, och det är som hade de ett förstöringsglas eller ett mikroskop för den inre synen. Motsatsen till denna subjektiva färgläggning af händelser och förhållanden utgöres af den objektivitet, som orubbligt håller sig till det som var, är och verkligen sker utan att gå en hårsmån därutöver, det lyckliga anlag för sanningen som gör, att man ser tingen just sådana de äro och icke annorlunda och förmår att med fotografisk trohet i ord omkläda en händelse, vara skrymtlös i uppgifter och fullkomligt korrekt i sina påståenden. En dylik objektivitet bör hos den subjektivt anlagda människan allt ifrån ungdomen på det omsorgstullaste inskräpas och uppöfvas.

Man har om sanningsälskande människor sagt, att de aldrig kunna ljuga, men att de böra kunna tåga. Det finnes dock sådana som säga sig sätta sanningen alltför högt för att någonsin vilja förtiga den. Sådana människor skada mången gång sanningens sak mer än de gagna densamma.

Det finnes naturligtvis tillfällen, då det bästa inom människan står på spel och då sanningen måste sägas, hurudana följderna än må blifva, men oftast gäller det då blott oss själfva och våra egna intressen. Det är, när det gäller andras, som vi måste väl se oss för och tänka, innan vi tala. Mycket beror på, hurudant det hjärta är, i hvilket sanningen bor. Är hjärtat hårdt och kallt och skoningslöst, blir sanningen äfven sådan, är hjärtat mildt och ömt, fogar sanningen sig därefter. Det är förfärligt, då sanningen bor i ett hjärta, där icke kärleken först tagit sin boning.

En yttring af sanning i karaktären är uppriktighet, och det anses i allmänhet för ett af vänskapens privilegier att uppriktigt få säga sina vänner sanningen. Detta kan ske med förstånd och godhet eller plumpt, groft och utan sänkslighet. I senare fall aflägsnas hjärtan kanske för alltid ifrån hvarandra och kärleken lider på sanningens bekostnad. Men kärleken bör aldrig underordnas sanningen utan det är fastmer den förra som bör säga, till den enare: "härintill skall du gå, men icke längre."

Sanning och vänskap böra dock stå i ett innerligt förhållande till hvarandra, och liksom alla sköna förhållanden människor emellan bör vänskapen vara grundad på sanning. En sann människa är trofast i sin vänskap. Hon kallar icke den vän, som icke är det, och för ej lätt-

sinnigt ömma ord på sina läppar utan en motsvarande känsla i hjärtat. På hennes tillgifvenhet kan man lita, och hennes kärlek står som en klippa i hafvet, då förtalets eller afundens vreda böljor slå däremot. Sanningen för ej heller i tid och otid en mängd af de i sällskapslifvet så öfliga fraserna på sina läppar, ty hon finner dem sällan rätt förenliga med sitt eget innersta väsende. Det rent konventionella är oftast osant, och sanna människor lida under dess former. Ingen bör heller förtänka dem, om de sträfva att efter bästa frmåga frigöra sig därifrån. Det finns å andra sidan s. k. hälsosamma sanningar, som endast bestå af något bäskt piller, hvilket man anser det för en plikt att förmå sin nästa att svälja. Ingen annan hand än kärlekens bör räcka ett dylikt piller.

Osanningen har anställt så mycket ondt och förorsakat så mycket lidande i världen, att man glömmet att äfven sanningen kan skada, sårå, ja, till och med döda. Det är med sanningen såsom med den skarpa knifven i den skicklige operatörens hand, den kan begagnas till att rädda ett lif, och dock måste denna mången gång för patientens svaghets skull afstå därifrån, såvida han ej vill döda. Låt oss, innan vi fatta denna skarpa knif i vår hand, framför allt se till, om vi också äga den erfarenhet och visdom, som sätta oss i stånd att rätt bedöma, om och när, huru och hvarest vi böra bruka den.

På sanningens höga panna strålar en stjärna med aldrig slocknande glans. I dess ljus vandrar en utvald skara, mänsklighetens ädlaste och bästa, raka vägen fram utan att vilja veta af osanningens farliga avvägar. Men ljuset från sanningen lyser ej blott, det bländar äfven, och kärlekens hand har därför kastat en lätt slöja däröver. Långt ifrån att denna skulle fördunkla sanningens skönhet, framstår den därunder blott än mera himmelsk, och äfven hennes varmaste beundrare tillstå, att just denna slöja var det enda som ännu telades i hennes fullkomlighet. Först i det eviga ljusets rike skall hon en gång för alltid afkasta densamma och — utan att därför blända — stråla i en ohöljd, här aldrig anad klarhet, ty hon har då så fullkomligt segrat inom de sina, att dessa med lätthet fördraga den glans, som utgår från henne.

FEM LEGENDER AF ANNA KNUTSON.

MEDELTIDSTRO.

EN RÖRANDE kritiklös enfaldstro i tiden låg, predikomunkar fromma planterade bland korn, som evigt gro, också legendens röda underblomma.

Vid Kristi dödsnöd djärfdes fåglar två — så sägnen lyder — till Gud fader tala. "Styrk honom, styrk," den ene sade då, den andre böd: "hugsvala, svala, svala!"

Barmhärtigheten blef ej utan lön: stork, svala nämns genom alla tider de fåglar två, till en erinran skön af kärlekens försorg om den, som lider.

*

ROTGELN.

Mörk liten fågel ses stanna, stanna och hacka på korsträdets timmer, där utan glorieskimmer fridsfursten naglats med törnekrönt panna.

Broderade Klädningar.

Vi sälja äkta Schweizer-broderi, största nyhet till vår- och sommartoiletter, i hvit battist, halfvärdiga från kr. 23.50 till kr. 43.50, hela klädningen tull- och portofritt till bostaden.

Rekvirera profver och modeplanscher.

Schweizer & Co., Luzern F 7 (Schweiz).

Sidentygs-Export. — Kungl. Hoflev.

Mörk liten fågel är modig, taggiga kronan från tinningar hvita ifrig han söker att slita, sträfvar väl fåfångt, men sargar sig blodig.

Mörk liten fågel omsider gäckad och jagad på luftvägen simmar. Men på hans bröstfjädrar glimmar kärlekens färg för evärdliga tider.

*

SKÖNHET.

Fram öfver blommande gräsen mästaren gick med sin lärjungaskara, talande kärnfulla, klara ord om den eviga kärlekens väsen.

Plötsligt mot korphackad skalle stötte sandalen. Kärf Simeon lade fyndet i dagen och sade: "Detta är skönheten... skåden I alle!"

"Ja," hördes Kristus, och sakta lyfte han skallen med varsamma händer, "se, hvilka pärlhvita tänder! Intet är fult, om vi rätt det betrakta."

*

HERRANS NÄT.

Af fienderna jagad hack i häl, den fromme Felix djupt i klyftans gömma sin tillflykt finner. Spejarskaror än strömma förbi. På slumpen hänger ve och väl.

En timme flyr. Med vapenlarm och gräf de vända åter, harmsna vid att tömma svett, möda fåfångt. Ingen djärfves drömma om åtrådt byte, då en ifrig själ

högt ropar: "Klyftan är ej genomletad!" Strax hetsig höfding, lik en panter retad, mot platsen spränger med sin rövvarhop.

"Stopp!" dock han manar, "här finns ej den räffen!"

I hålans ingång syns ju spindelväfven. Ditt öga bättre bruka, unge glop!"

*

LAELIAS ROS.

Midt på arenan Laelia hvitklädd stod, skön som en bild med hjässa ädelt buren. Doft morrade de hungertärda djuren, och hopen skriade på kamp och blod.

LIFFÖRSÄKRINGSBOLAGET BALDER

— ÖMSESIDIGT —
 Grundadt 1887. Sturegatan 8, Stockholm

Balder, som i dödsfallsersättningar och för utlupna försäkringar redan utbetalt öfver 2,000,000 kr. och samtidigt, oaktadt sina jämförelsevis låga premier, som vinst åt de försäkrade utbetalt öfver 400,000 kr. hade d. 31 dec. 1905 — förutom lag-

stadgad försäkringsfond å öfver 4,400,000 kr. och däremot svarande full säkerhetsfond å öfver 220,000 kr. — för de försäkrades räkning reserverat nära 450,000 kr. Då Balder icke har några aktieägare och ej

heller står i beroende af något förlagsbolag, tillhöra alla bolagets fonder och allt å bolagets rörelse och förvaltning uppstående öfverskott endast de i bolaget försäkrade, hvilka åtnjuta årlig vinstutdelning redan efter tre hela kalenderår.

*Undertecknad som jag
af Gummens förmodning,
amen dessamma smärta
alla angår för en god
billet och dyg tågticket
härmed*

*Lagerberg Vethelius
stg. af detta Hjälpmedel och
Börjform för kunnat i...*

Då vacklade martyrens unga mod.
Af grymheten i människonaturen
hon kände sig i själen dödligt skuren,
hon sviktade. Dock Herren, evigt god,

den svaga stärkte med ett himmelskt under:
En bländhvit ros från Edens ljusa lunder
föll, likt en hälsning, midt i jungfruns famn.

Hon andades dess doft, och blodets vågor
till kinden stego, slocknad blick fick lågor,
och varmt förkunnade hon Kristi namn!

HERR OCH FRU HOLGER NYMAN HAFVA ÄRAN... SKILDRING AF ERNST HÖGMAN.

(Forts. fr föreg. n:r.)

GÄSTERNA voro bjudna klockan sex. Hon var nu tjugominuter öfver fem. Apotekare Hartvigs, gifta blott sedan ett halft år, höllo på att kläda sig i gala.

Apotekaren stod inne i sitt toaletterum och knöt den hvita halsduken framför spegeln. Det snöhvita skjortbröset, hvori gnistrade ett par diamantknappar, de purpuröda sidenhängslena och som motsättning benklädernas svarta gördel klädde honom förträffligt. Han fann det också själf och smålog mot sitt mörklagda, nyrakade ansikte i spegeln. Sedan halsduken efter många jämkningar fått den prydliga form han önskade, ropade han till sin hustru, som inne i sängkammaren var sysselsatt att med bränntången öka färgningen hos sin blonda hårmasa:

"Brita!"

"Ja, Torsten," svarade därifrån en klar kvinnostämma halft glädtigt, halft oroligt.

"Nu är jag strax färdig — och du med, hoppas jag."

"Gör mig inte nervös, snälla Torsten. Du har visst ingen aning om, du, hvad håret tar för tid. — Hur mycket är klockan?"

"Half sex om några minuter."

"O Gud, hur ska jag hinna!"

"Lugn, gullet mitt! Alltsammans går mycket bra... Vi ha ju så kort bit att åka... bara till nästa gata."

"Kan du knäppa lifvet åt mig då, så snart jag kammat mig? Annars måste jag ringa på Beda."

"Om jag kan!... Det måtte väl inte vara nå'n trollkonst!" Torsten drog på sig västen i helt långsamt tempo och hvisslade under tiden några takter ur "La paloma" för att låta sin hustru förstå, hur orubbligt lugn han kände sig. — Efter en kort paus:

"Brita!"

"Hvad är det, vännen min?"

"Jag träffade Hjelm i Allmänna tidningskontoret i förmiddags. Han berättade, att han var gräsänkling nu igen. Hans hustru reste till Biarritz i söndags."

"Till Biarritz... och förra gången var det ju Abazzia. Hon väljer också bara kungliga badorter. Det är nå'nting visst med den där frun."

"Ja, inte tillhör hon 'jene Asra welche sterben wenn sie lieben', så mycket är säkert. Om hon nu öfver hufvud kan älska, hvilket jag betviflar."

"Det borde du känna till," kom Britas röst från sängkammaren — nu med en nyans, som ej uteslöt en ansats till svartsjuka. "Du har ju varit kär i henne, efter hvad du berättat."

"Knappast kär... kanske en smula sinnesbetagen, som man blir det inför en kvinna, hvars hållning, utseende, toaletter och parfym skilja henne från den stora, jämnstrukna flokken. Men också det ruset försvann rätt hastigt. Hon är den mest temperamentslösa kvinna jag träffat. Hvarför reser hon sin väg från hemmet, tror du... För att hon afskyr sin man eller har en älskare! Det vore åtminstone ett känslornas partitagande, som skulle vittna om, att hon äger en gnista själ. Men det förhåller sig inte alls så. Hon reser af fåfänga och för att undslippa enformigheten att ha tråkigt på endast den lilla prick af jordklotet, som heter Stockholm. Ty hon har tråkigt... som flertalet rika, sysslolösa och intresseblottade kvinnor ha det. Den sommaren jag njöt äran att vara hennes riddare... ja, det var året innan jag lärde känna dig... kom jag en smula underfund med hennes väsen. Det är något af såpbubblans egenskaper hos henne. Ena ögonblicket tycker man, att hon återspeglar lifsrikedomens hela färgspektrum, det andra förintas bilderna och det återstår endast den absoluta tomheten. Hon kommer mig att tänka på den där mekanikern och han hustru, som stodo tillsammans på Norrmalmstorg och iaktog de elektriska spårvagnarne. Hans ansikte lyste af intelligens och vördnad inför detta elektroteknikens skarpsinnigt lösta problem, och han sade till hustrun: 'Det är underbart i alla fall!' Hon betraktade honom förvånad! 'Äh, du pratar! D'ä' ju elektriciteten, som drifver't.'" Fru Hartvig hade vänt sitt intresse från fru Hjelm, långt innan spårvagnarne togos med för att exemplifiera den senares egenart; hon visade sig plötsligt i dörröppningen med klädningslifvet halfknäppt.

"Snälla Torsten, kom nu och hjälp mig. Vi ha visst inte många minuter att dra på... Men lofva mig, att du inte hoppar öfver någon hake."

"Parôle d'honneur!"

Torsten började samvetsgrant knäppa vid vänstra axeln. — En nygift äkta man, knäppande sin hustrus klädninglif, är i allmänhet en lika intagande som nervspännande situation. Den första såväl som den andra haken glider så behändigt in i de respektive hyskorna, och mannens läppar njuta samtidigt den stimulerande förfriskning, som en rund kvinnokind, ett skärt öra, en mjällhvit hals erbjuder. Hon småskrattar, hans sällhetsdruckna hjärta lägger på hans tunga komplimanger och fragment af det ömhetsspråk, som får sin satslära utarbetad vid förlofningstidens feberheta kärleksmöten, och hvars rytm stiger och faller med stundens harmoni. Denna regel fann äfven nu sin tillämpning. Då Torsten, efter att lyckligt har riktat in tre hakar, skulle knäppa lifvet uppe vid halsen, kunde hans öga ej hitta hyskan bland det villsamman nätet af spetsremсор och trådar. Hans fingrar famlade febrilt, och ordens patos sjönk afsevärdt.

Från Brita:

"Ser du inte hyskan?"

"Det finns ingen, min vän."

"Jo, snälla du."

"Nej, vid Gud!" En otålig pustning från Torsten. "Här är också så fördömt mycket trassel... Att inte fruntimmerskläder kan vara inrättade enklare och förnuftigare..."

"Hyskan finns... Tror du, att sömmerskan..."

"Den finns inte, säger jag... Det här knäppningssystemet är för resten idiotiskt... när man har brådtom." Torsten grep allt djupare med fingrarna; haken tog fäste. "Nå, äntligen."

"Du häktar väl inte i spetsarna."

"Söta barn, jag häktar där det fastnar... Här är omöjligt att ta hänsyn till några detaljer."

"Nej, Torsten, du får inte vidare... Det slutar med att du förstör hela klädningen för mig... Herrar ä' då de hjälplösaste varelser i världen... Ring på Beda."

Torsten kände, att han för tillfället hade ödet emot sig och efterkom därför befallningen. Det roade honom för öfrigt att se, hur Beda skulle reda sig ur svårigheten. Men inom några minuter fick han böta för sin skadeglädje med att Brita gjorde narr af honom, ty husjungfrun hittade utan möda de osynliga hyskorna, och lifvet blef knäppt i en fart.

När de äntligen sutto i droskan, slog klockan sex.

*

Den Nymanska middagen befann sig ännu i löftenas poetiska stadium. Det var den aningsfulla intervall, som är tillfinnandes mellan ka-
viarsmörgåsen och consommén.

Bordet strålade i skenet från brinnande kandelabrar, hvilkas skälfvande ljustågor slogo gnistor ur kristall och Meissenporcelain. Framför hvarje kuvert stod en bukett af liljekonvaljer och skära rosor i smäckra blomsterglas, och i hvar servet var instucken en svensk flagga, som uppbars af en fin ståltråd.

Gästerna satte sig tillrätta, stolar jämkades, de konstrikt brutna serveterna fläktes tanklöst upp, en fras glimtade till här, en annan där, förebådande konversationen, som hade vissa svårigheter att komma i gång, innan de osynliga luftledningarna, hvilkas elektriska strömstyrka beror af menuns raffinemang och vinernas äkthet, spänts från gäst till gäst. Men när sopans förträfflighet var konstaterad och värdfolket hälsat gästerna välkomna i god gammal sherry, hvilken som en oljig stråle tog vägen genom struparnes mörker, ökades pulsslagen och tungorna fingo fart.

Hofrättsråddinnan hade redan slagit rot i festens jordmån, och orsaken till denna snabba kultur var hennes bordsgranne, doktor Fridell, en drifven sällskapsmänniska och därtill musikalisk, så att hon fick tillfälle att resonnera med honom om sina favoritkomponister, fransmännen och italienarne från medlet af förra århundradet. Strängt taget ringaktade doktor Fridell dessa hofrättsråddinnans tongudar, ty själf bekände han sig med hetsig exklusivitet till Beethoven och Wagner och ansåg Donizetti, Gounod och Thomas som petrifikat. Men den förträfflige doktorn var som så många andra en kompromissernas man. Det skulle aldrig kunna hända honom, då han som nu njöt ekstraktet af den svenska familjevärmen och den svenska gästbudsglädjen, att förstöra sin bordsdams välbefinnande genom att tala illa om hvad hon satte högt. Hellre lät han udda vara jämnt, och Gounod fick behålla sin gloria som komponist till "den sötaste musik hon visste".

Hofrättsrådet hade ej fått platsen till väster om värdinnan; där satt i stället en konsulatfri konsul med silenansikte och flott konversationstalang, som bara hade felet att ej alltid vara fullt "salonfärdig". Orden flögo honom ur munnen som kulorna ur en snabbskjutande kanon och frambragte krevader af skrattsalvor, så att det gick kallrysningsar öfver hofrättsrådets axlar, där han satt och pröfvade att hitta intressesfären hos sin bordsdam, en junonisk änkefru i sitt lifs första augusti. "Det står en skickelsediger luft öfver våra bygder just nu," sade han och klämde fast en

Lagermans flytande putspomada BONAMI.

liten bit hjärpe på gaffeln.“ Stormsuset blir mer och mer oroande.“

Den vackra änkan, i hvars ansikte hvarje drag sof af flerårig välmåga och tankestiltje, riktade undrande sina blåa, troskyldiga ögon på hofrättsrådet.

“Men nu har det ju inte blåst på en hel vecka,” genmälde hon med en hjärtevarm klang i stämman.

“Fru Olin missförstår mig — det är inte de meteorologiska rubbningarna i rymden jag syftar på. utan omhvälfningarna i folkdjupen, som ha revolt och lagkränkningar till följd.“

“Jaså, det där, som det står långa spalter om i tidningarna... För att säga som det är, så läser jag aldrig annat än rubrikerna. Resten ser så långtrådigt ut.“

(Forts.)

PÅSK I ROM.

PÅSKTILLREDELSERNA här hemma hos oss och nere i söderns katolska länder afvika i väsentlig grad ifrån hvarandra. Här gälla “stökets” och förberedelserna förnämligast det egna hemmets område, på samma gång som man ju kastar en allvarlig tanke på den stundande heliga högtiden.

Där ett omstörtande af hvarje hvardagslivets företeelse, så inom lekamligt som — och det förnämligast — inom andligt område. Det gäller att rena och upprätta allt som under förfluten tid grumlats eller i tanke på aflat och förlåtelse fått bringas mer än tillbörligt ut ur samvetspliktens och det kyrkligt tillåtnas gängor. Påsken är den omfattande aflats- och syndaförlåtelsens tid par préférence.

Till Vatikanen strömma skaror af pilgrimer. Med all världens olika nationaltyper i anletsdragen smyga de ödmjukt, syndaförkrossade, sida vid sida uppför de mattbelagda praktfulla trapporna, som leda till gallerierna. Påfliga vakter i lysande livréer af randadt gult och skarlakan postera vid hvarje trappafsats. Damer i eleganta svarta dräkter, alla med långa svarta spetslöjor öfver håret, fallande ner öfver axlarna, glida förbi pilgrimerna på väg till en högtidligt beviljad, genom tryckt kort delgifven audiens hos Hans Helighet.

Tysta, fingrande på något af de tio, elfva radband, de som äro katoliker ha hängande om armen, inta de alla sina platser på gyllene soffor, fåtöljer och bänkar rundt den praktfulla salongen med skarlakan sidendamast till tapeter och möbeltyg och smyrna i purpur täckande hela det väldiga golfvet. Sköna målningar, där man igenkänner Rafaels penselföring och mjuka klara färger, fylla taket.

Väntan blir dock lång. Men så kommer en uppkryande förströelse. Ett ungt äkta par, tydligan af främmande nation, träder in, medförande tvänne i hvitt klädda barn, på tre och ett år. De små äro förtjusande omedvetna om den heliga plats, till hvilken de fått tillträde. De skrika *pappa!* i denna celibatets tempelgård utan diskretion, tulta fram öfver mattan och göra anfall emot lockande radband, hvilkas ägarinnor korsa sig, på samma gång deras skuldror skakas af nöje öfver de små kerubernas naivitet. Kraschanerade gentlemän strama upp sig emot väggarna, hemligt iakttagande kammarherrarna, hvilka i spanska medeltidsdräkter beskäftigt röra sig mellan gemaken, så att den korta sidenkappan fladdrar om dem. Plötsligt visa de sig i grupp. En af dem utstöter ett hviskande, men hypnotiskt befallande “aux genoux!” Och på knä störta utan besinning bisittarne därinne, de rättrogna katolikerna bokstafligen på alla fyra, knappt vågande skåda upp till den helige, som blir synlig framom purpurförhänget i dörröppningen. I sin långa hvita kjolskurva kaftan med slätt lif, till-

FÖRFATTARINNAN MED DOTTER,
KLÄDDA FÖR DEN PÅFLIGA AUDIENSEN.

knäppt om den ej vidare smärta midjan, och röd sammetskalott öfver det godmodiga, friskt färgade anletet, med trött, kanske något tungsint blick skrider han fram. Den fasta hvita handen sträcker ut emot hvar och en af de knäböjande. “Fiskarringens” mörka ädelstensplatta beröres flyktigt af profana läppar eller i brinnande andakt af dem, som i densamma se symbolen af den högsta himmelskt-jordiska maktfullkomlighet. Den tungsinta minen ljusnar hos den helige fadern, när hans ögon falla på de små hvitklädda, hvilkas föräldrar förgäves ena sig om att böja styfsprattlande små ben på knä inför heligheten. Han lägger handen välsignande på deras hufvuden, går fram till midten af rummet och håller med mild oaffekterad stämma ett litet, man kan säga välsignelsetal öfver de innevarande, deras anhöriga, deras fosterbygd, deras alla i god anda bedrifna företag. Vackert och högtidligt ljuder talet, buret af det klingande italienska språket. Hans händer bredas cirklande ut i en sista välsignande gest, som ännu icke fått slentrianens ihållighet öfver sig. Hvarefter han försvinner.

Men när de “kallade” på återväg passera ett af gallerierna, synes åter hans höga, hvita skepnad midt i en väldig klunga af knäböjande pilgrimer. Med förbigående af handkyssningsceremonien få de nöja sig med en dem alla omfattande välsignelse. Gripande är att lyssna till den pilgrimssång de, ännu på knä, med oskolade röster sjunga, medan påfven med inåtvänd, begrundande min och brådskande steg aflägsnar sig.

Audiensen är slut för denna gång. Snart stängas de tunga kopparportarna, genom hvilka all världens natoiner under århundraden strömmat ut och in för att fånga en skymt af anletet på Kristi ställföreträdare på jorden.

Härligt är det sedan att från dystra praktgemak och kalla glänsande gallerier komma ut under strålände azurblå himmel, lyssna till plasket från strömmande fontäner från antikens dagar; känna doften af rosor, hvaraf anblicken möter en vid hvarje gathörn, där man hos blomsterförsäljarna för en soldo (3½ öre) erhåller hela buketter.

Midt inne bland trånga mörka gator finner man igen påskstämningen. Butikerna äro smyckade till den heliga festen, groteskt nog, synes det den för landets religiösa känslöstämning utanförstående.

I en matvaruhandel är den heliga grafven återgifven. Grundmurarnes stenblock utgöras af flere lager — skinka, lagda i zigsag, där öfver hela sarkofager af ägg. Matvaror af alla slag äro med verklig konstnärsbegåfning ordnade, så att de bilda en symbolisk helhetsverkan. Butikerna med madonnabilden och den brinnande lampan därofvän på fondväggen återge ofta ej oäfvat de små kapell, där folkets barn ha för vana att söka hvila och vederkvickelse. Under dessa dagar lämnar det annars otroligt näriga, slugt beräknande affärsfolket hvad det

A.-B. SIDENHUSET, STOCKHOLM,
Allm. Tel. 93 65. Rikstel. 48 23.
sälje
Klädnings-, Blus- och Foder-Siden

billigare än någon utländsk firma.
Begär profiler och jämför!
Profver franko.

har för händer för att kämpa eller arbeta sig till syndaförlåtelseuren i den “heliga trappan” invid Laterankyrkan.

Nämnda trappa utgöres af tjugufatta marmorsteg eller plattor, enligt sägen samma trappa som i Jerusalem vid tiden för Kristi död tillhörde Pontus Pilatii palats och från hvilken Jesus tog sina sista steg på sin korsvandring. År 326 lät kejsarinnan Helena föra trappstegen till Rom. Man äger ej rätt att beträda dessa af Jesus helgade steg annat än på knä — ett i sanning mödosamt uppstigande. Men så medför också handlingen sin säkra, förutbestämda belöning, enär synderna förlätas både den, som utför den ekvilibristiska rörelsen, och dem, som stå henne så andligt nära i syndaskuld, att hon åtagit sig arbetet äfven för dessa.

Ty ett veritabelt arbete synes det vara att med snäfva eller vida kjolar hasa sig upp — männen ha det då bättre — lyfta sig steg för steg på de blanknötta träplankorna, med hvilka marmorn är beklädd för att den ej skall nötas. Vid hvart sjunde steg böjer sig botgöraren ytterligare, kyssande en viss, utmärkt plats i träet. Radbanden prassla, böner mumlas. Trappan är till hela sin väldiga bredd och höjd fullständigt skyld af den i yttre lefnadsförhållanden så vidt skiljda skara, som släpar sig uppåt.

Den sidenklädda, beslöjade damen frasar efter tiggarflickan, hvilkens bara fotsulor lysa genom trasiga skor och dito strumpor. En tjock matrona, en f. d. skönhet, som glömt att taga af korsetten, pustar uppgifven. Den lilla yrhättan-dottern, som hon i fåvitsko, litande på blind lydnad, fört med sig, vägrar redan efter några stegs knägång att fortskrida på detta vidunderliga sätt.

Hon reser sig plötsligt — beredd att hoppa jämfota till nästa steg. Mamman daskar till henne i knäveckan, ett ofelbart sätt att böja motspänstiga knäskålar. Man formligen hör att hon intar den rätta, ödmjuka ställningen! Något hemlighetsfullt anbringadt, hälsosamt nyp håller henne fortfarande i styr några steg uppöfver. Men hon söker förströelse genom att spegla sitt mörkfagra lilla ansikte i den glänsande marmorväggen, att grimasera eller slå emot den med radbandet, så att det klirrar.

Det är först genom exemplet af tre små travvargar, ej äldre än hon, åtföljda af en utmärglad stora syster, alla andaktsfullt hasande sig uppför, som hon ändtligen utan för många syndiga fotbestigningar når trappans krön. Modern är blodröd, badande i svett, men när hon med den dansande ungen stiger ner för en af de breda, för gående afsedda sidotrapporna, så syndalättad att hon känner sig som en klosternovis på tolf år — då känner hon sig äfven lugn med afseende å barnet, som genom en omtänksam moder fått syndaförlåtelse på förlag vid så unga år. Det blir något att draga på för det lilla strålögda, svartlockiga odjuret!

Solen lyser ännu öfver de blånande Albanerbergen. Det är vårens lysande fest i luften. Men italienaren går klädd i svart. Kyrkorna äro

A.-B. Nordiska Tvätt- & Strykinrättningen
Rikstel. 99 60. Bergsgatan 35. Allm. tel. 99 60.

TVÄTTAR, MANGLAR & STRYKER BÄST.

Specialitet:
Herrtvätt & Gardiner.
Inga frätande ämnen användas.

till det inre draperade i den stora sorgens och altarets färg — den djupt violetta. Ingen klocka ljuder i munter klang ut från någon af Roms trehundra kyrkor. Man kallas till mässa med träskramla. Biktstolarna, de små skylkerkurarna, som gå i räckor längs de stora kyrkornas väggar, äro ständigt upptagna, eller ligger någon

förlåtelsesökande botgörare på knä där framför i den lysande strimman från takfönsterljuset, medan patern inne i biktstolen lägger det långa metspöliknande, sviktande spöet på den knäböjandes hufvud eller skuldra, på så sätt meddelande syndernas förlåtelse. Aflat äfven i förlag — det senare nu i vårens dagar efter fastetiden mer än någonsin välbehöfligt för söderns glädjetörstiga, men kyrkokufvade folk.

Men så gryr påskmorgonen. Tempelklockorna jubla i samfäld klang. De hvita blomsterdrifvorna kring kor och altare vika undan för en lysande blomsterprakt. Sammet och siden i glödröda färger, gyllene fransar och kordonger,

PÅSK I ROM. PALMPROCESSIONEN I LATERANKYRKAN.

bländande kristalllystrer, ljus och musik uppenbaras i templet.

Från sex på morgonen till sena kvällen trängas människor därinom. Trängseln är oerhörd, hettan likaså. Men en efter en skrufvar sig fram emot koret för att ett ögonblick få vederkvicka sig med den oförgätliga anblicken af all denna öfverjordiska skönhet, denna sin-

nesberusande symfoni af ljus, färger, dofter och toner.

Men Mästaren, sådan han i oändlig enkelhet och sanning uppenbarade sig återuppstånden invid den öppnade griften, honom känna de flesta af dem ej!

LAURA FITINGHOFF.

Som tillägg till ofvanstående artikel om påsken i Rom meddela vi ett par intressanta bilder, som stå i samband med den stora helgens firande i den eviga staden. Den ena återger det yttre af "den katolska världens hjärta", St. Peterskyrkan, jämte det till höger om templet belägna påfver-sidenset Vatikanen, den andra framställer en scen från Palmsöndagen i Rom: processionen i San Giovanni Laterano. Peterskyrkan, hvars mäktiga kupol är ett verk af Michelangelo, invigdes 1626 och har kostat öfver 180 millioner kronor. Ej mindre än 162 statyer pryda templets yttre. I kyrkan finnas 148 kolonner och 30 altaren samt otaliga konstverk.

Vatikanpalatset utgör ett komplex af med hvarandra sammanbyggda flyglar och innefattar 11,000 rum. Det inrymmer utom påfvens bostad storartade vetenskapliga och konstnärliga samlingar samt Sixtinska kapellet, världsberömdt genom Rafaels tapeter och Michelangelos fresker.

"DEN KATOLSKA VÄRLDENS HJÄRTA". UTSIKT AF PETERSKYKKAN OCH VATIKANEN.

TVÅ GAMLA STOCKHOLMSHUS.

DET GAMLA STOCKHOLM är oss hufvudstadsbor kärt. Så länge det ännu existerar, sammanträngdt pittoreskt, rikt på minnen, så länge vi ännu kunna fördjupa oss de gamla brinkarnes dunkel och se de historiska gafvelhusen stiga mot luften, är vår stad något för sig, har personlig karaktär med ett ord.

Vid den trånga stenkvadrat, som benämnes Stortorget, finnas med adressnummer 18 och 20 två dylika byggnader, hvilka nyligen genomgått en pietetsfull restaurering, särskildt beträffande rummen en trappa upp, hvilka ha sitt väsentliga intresse i de gamla målningar, som pryda vägarna.

De framställa bibliska scener, däribland Kristus välsignar barnen, och äro utförda på 1740-talet af någon af de franska målare, som då införskrefvos hit för att deltaga i slotets konstnärliga prydnad. Äfven dörrarne äro synnerligen intressanta, utförda i mörk ek med rika skulpturer samt med inläggningar af ljusa träslag.

LITET OM SOMMARENS UTSTÄLLINGSSTAD. FÖR IDUN AF ... X—N.

I,

NU OCH FORDOM.

I NORRKÖPING, staden vid Motala ström, skola i sommar hållas landbruks- och industriutställningar, hvilka tros skola blifva bland de största, bästa och mest instruktiva, som förekommit i vårt land, och då säkerligen en icke så obetydlig del af Iduns läsekrets därför ämnar besöka "Sveriges Manchester", hafva vi trott, att det måhända, åtminstone för många af dem, som icke förut känna staden, kunde hafva sitt intresse att på förhand stifta en, om än ytlig bekantskap med densamma. Kanske skall äfven den, som icke på 20—30 år sett staden, efter ett besök där-

städes nu få ungefär samma intryck som Frithiof, då han kom till jarl Angantyr :

"Där mycket var att skåda som han ej sett förut."

Ty det är visst, att Norrköping under de senare decennierna gått betydligt framåt både i fråga om tillväxt och fysionomiens skönhet, så att till och med infödingarna själfva äro på en gång förvånade och stolta däröfver.

skyn pekande ångskorstenar samt präktiga hotell. Med en viss häpnad följer man den ofantliga gördel af vackra fyrdubbla lindalléer, som nu nära nog omsluta Norrköping och till hvilka promenadplatser helt visst ingen stad i hela Sverige kan uppvisa maken. Med icke mindre förtjusning hvilat blicken på de många vackra park- och blomsteranläggningar, man finner såväl i utkanten af som inom själfva staden, exempelvis Svea- och Götparkerna, Carl Johans torg m. fl. För en stund

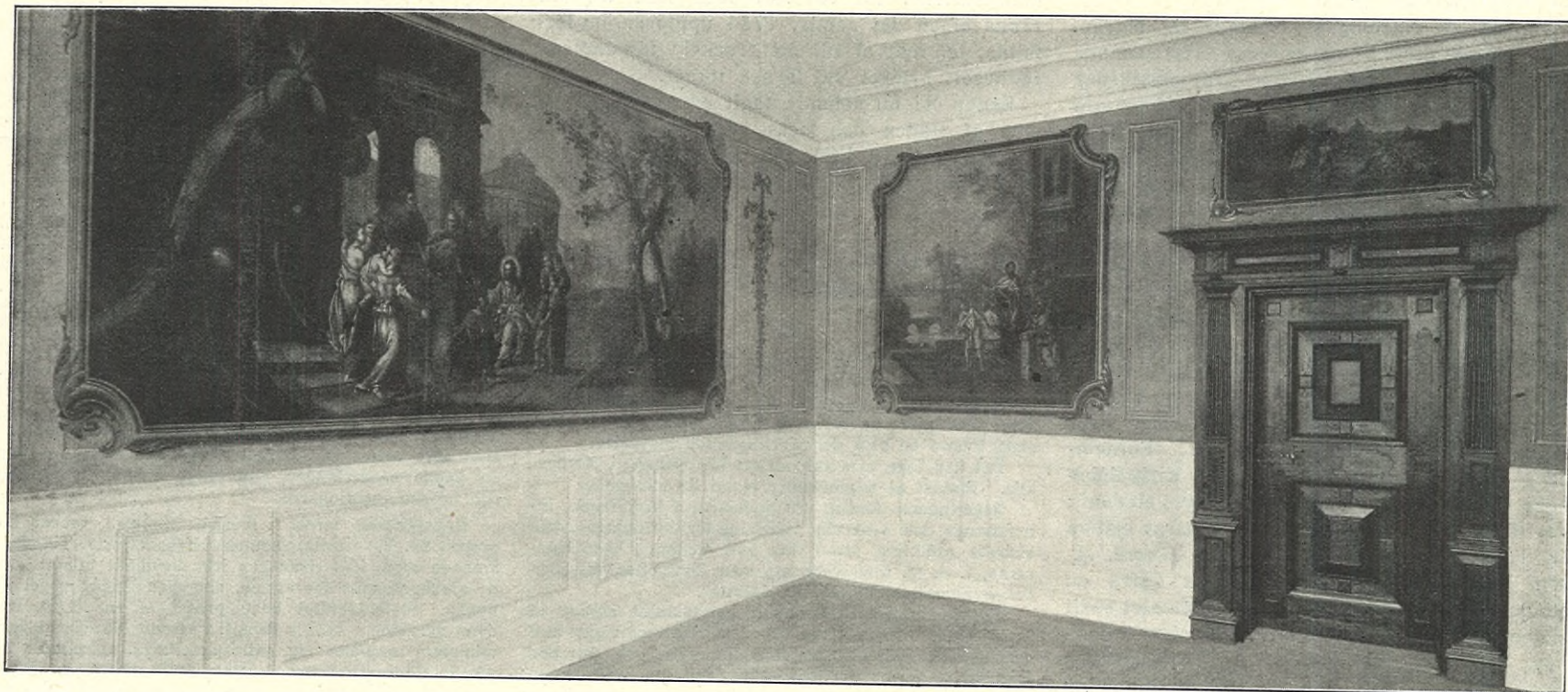

"TVÅ GAMLA STOCKHOLMSHUS". N:R 18 O. 20 STORTORGET. A. BLOMBERG FOTO.

Belägen på en stor, men jämförelsevis kuperad slätt, som väl fordom varit betäckt af Kolmårdens mörka skogsmassor, utbreder sig staden i närheten af Bråviken på ömse sidor om den för sin rikedom på vattenfall och ståtliga naturscenerier bekanta Motala ström, den lifgivande ådern för stadens industriella och man kan gärna äfven säga kommersiella lif. Den närmaste trakten kan knappast sägas vara vacker; men man behöfver blott begifva sig till någon högre belägen utsiktspunkt inom eller utanför staden, t. ex. till utsiktstornet på Syltberget eller kanske än bättre upp i Kneippbadens, för att blicken skall mötas af ett förtjusande panorama.

Norr om staden sträcka sig Kolmårdsbergens skogklädda, blånande höjder; åt öster ser man Bråviken utbreda sin glittrande vattenyta, ofta genomskuren af ångare eller seglare; åt söder och sydost förrirrar sig blicken utåt det bördiga Vikbolandet med dess mångfald af kyrkor, herre- och bondgårdar, ofta nog förtjusande belägna; västerut skönjer man måhända, om vädret är klart, långt bort öfver slätten, sjön Glans omfångsrika vattenspegel. Sådana äro, i korthet beskrifna, panoramats yttre konturer.

Omedelbart nedanför våra fötter, där vi stå i utsiktstornet, skåda vi ned öfver staden med dess väldiga husmassor, ur hvilka som särskilda hållpunkter för ögat sticka upp kyrktorn, offentliga byggnader, storartade fabrikskomplexer med högt mot

DET NYRESTAURERADE GEMAKET I N:R 18 STORTORGET MED DE GAMLA VÄGGMÅLNINGARNA OCH EN AF DE SKULPTERADE PRAKTDÖRRARNE. A. BLOMBERG FOTO.

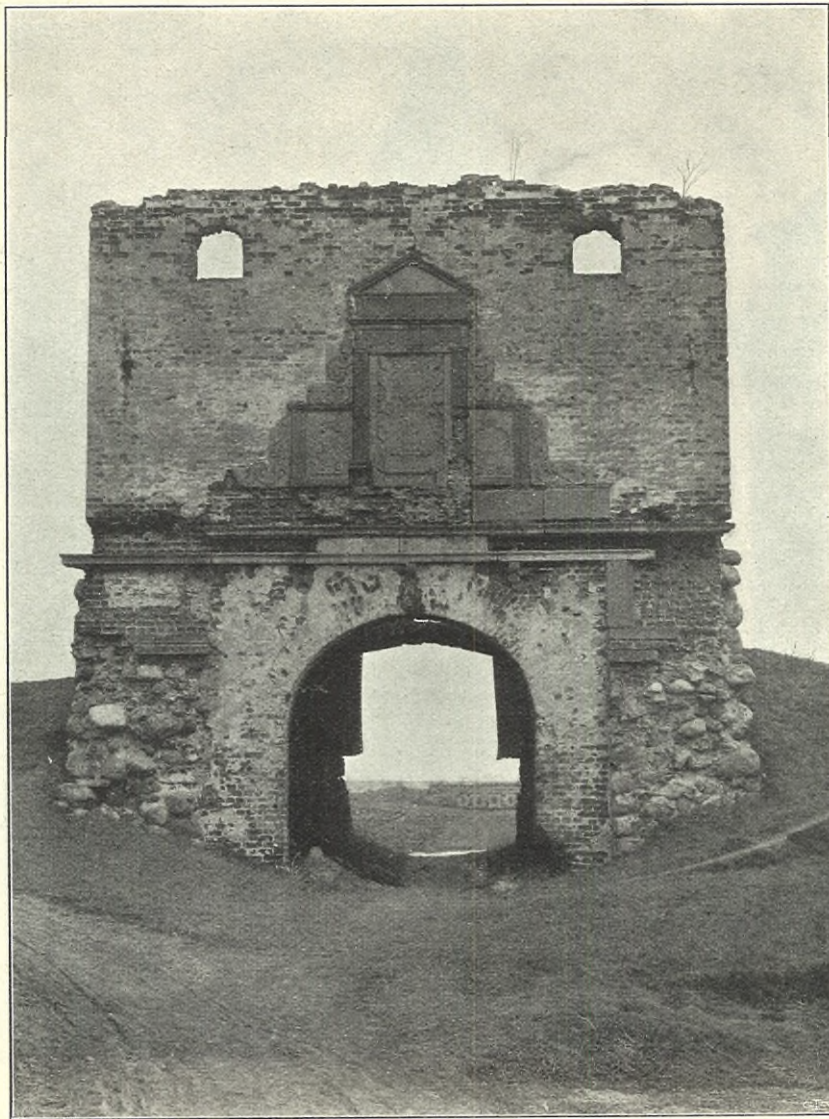
fjättras måhända intresset och uppmärksamheten äfven af det brådskande och rörliga lifvet i den långsträckta, med präktiga kajer försedda hamnen, där ångare och seglare oafbrutet komma och gå eller ligga lossande eller lastade. På gatorna — åtminstone hufvudgatorna — hvimlar det, nästan som i en storstad, af folk, åkdon, spårvagnar o. s. v. Man får medgifva, att taflan saknar hvarken lif eller behag.

Men från hvilken ringa början har icke staden utvecklats till sin nuvarande storhet och betydelse. Ursprungligen torde platsen hafva varit en fiskare- eller kvarnby eller något dylikt. Om stadens ålder kan väl intet med bestämdhet sägas; men säkerligen får den anslås till 7- å 800 år. Det kan här icke vara meningen att, om äfven i korthet, lämna en framställning af stadens historia, utan endast att erinra om några viktigare data.

I en af påfven Lucius III år 1185 utfärdad bulla nämnes den och torde redan då hafva varit stad. År 1404 höll drottning Margareta här ett riksmöte. Först på 1500-talet tyckes staden emellertid hafva blifvit af större betydelse. År 1604 var Norrköping sätet för den märkliga riksdag, då hertig Carl mottog svenska kronan. 1623 härjades staden af pesten — 1400 personer borttrycktes af farsoten — och råkade i förfall. Ungefär tre år senare lade emellertid hertig Johan af Östergötland grunden till stadens sedermera så blomstrande industriella verksamhet. 1655 lades nästan hela staden i aska, men tack vare drottning Kristinas åtgöranden tillväxte den snart åter i storhet och välmåga. Under Carl XII:s tid inbröt ånyo en svår period och industrien gick tillbaka. Pesten härjade åren 1710—1711 och den 31 juli 1719 blef staden eröfrad och nedbränd af ryssarne. En bonde, Sven Danson, hade anvisat fienden den bästa landstigningsplatsen genom en på Saltängstorget uppsatt signal, ett lakan på en stång. Förrädaren halshögs d. 18 sept. på det ställe, hvarifrån han gifvit nyssnämnda signal.

Endast så småningom hämtade sig staden, och de viktigaste tilldragelserna efter nämnda tid voro Gustaf IV Adolfs kröningsriksdag 1800, de stora eldsvådorna 1803, då en stor del af Norrköping åter förstördes, 1812, 1822 och 1826 samt kolerans besök 1853, då 850 människor omkommo. Trots alla dessa hemsökelse uppbloomstrade dock staden och blef en af Sveriges mest reguliert och väl byggda städer. Slutligen kan som bevis på stadens framåtgående nämnas, att medan den vid början af 17:de århundradet hade 5—6,000 invånare, uppgick folkmängdssiffran 1827 till öfver 10,000, 1845 till 14,915, 1859 till 19,499, 1861 till 20,828 och 1906 till cirka 45,000.

Af minne-märken från gångna tider äger staden numer knappast något kvar. Fordomsdags hade den ett fäste, kalladt Knäppingsborg och beläget "på en klippa midt i staden"; det förstördes emellertid af innevånarna själfva år 1567, på det att ingen fiende längre, såsom danskarna då, skulle kunna hafva en stödjepunkt i denna borg. På 1400-talet skall staden äfven hafva haft ett slott eller kungshus, som nedbrann 1655. År 1614 anlades emellertid af hertig Johan af Östergötland på den s. k. Saltängen ett verkligt slott, Johannisborg. Det var 3 våningar högt med 6 hörn-

JOHANNISBORGS SLOTTSRUIN VID NORRKÖPING.
FOTO FÖR IDUN AF JULIUS GELLBERG

torn och täckt af koppar. Det liknade en fästning och omgafs af djupa grafvar och dubbla vallar samt var bestyckadt med kanoner. Slottet fick dock under tidernas lopp förfalla och 1720 gaf Fredrik I tillåtelse att därifrån hämta materiel till återuppbyggande af stadens af ryssarne 1719 förstörda offentliga byggnader. Den tornruin, som ännu finnes kvar, är väl numera stadens enda historiska minnesmärke, för så vidt man icke vill räkna äfven det gamla, 1734 uppförda, nu förfallna, ja, rent af till ett "ruckel" förvandlade rådhuset, beläget vid Tyska torget.

Sedan vi nu sålunda tagit en allmän öfversikt af staden och dess öden, skola vi i en följande artikel litet närmare sysselsätta oss med "det modärna Norrköping".

RIKSDAGSBILDER. FÖR IDUN AF D:R KNUT BARR.

VII.

MEDE INNEVARANDE vecka ha riksdagsgubbarna börjat sina påskferier. För att känna sig riktigt förtjänta af sin hvila ha de under de sista plenidagarna före påsk gjort undan en hel mängd ärenden af olika slag, hvaraf en stor del af vidtgående betydelse.

Det kan icke vara tal om att här redogöra för dem alla. Endast en axplockning bland de viktigaste.

Regeringens förslag om ändringar i strafflagen, innefattande dels villkorlig frigifning för brottslingar, dels skärpta affliktiva straff, har gått igenom i båda kamrarna, t. o. m. utan votering, men först efter vidlyftiga och synnerligen intressanta debatter.

Förslaget, som tillstyrks af lagutskottet, ansågs af justitierådet Afzelius vara ett steg vidare på vägen mot människors behandlande som individer. Ty den ena människan är inte lik den andra, den ena brottslingen kräver en annan uppfostran än den andra. Man finge bara hoppas, att domarne skulle visa sig mogna den finare pröfning af hjärtan och njurar, som skulle tarvas

JUSTITIERÅDET AFZELIUS.

efter den nya lagens antagande. Det vore illa, om samma brott skulle straffas hårdare eller mildare af den ena domaren än af den andra, beroende på hvarje domares egen syn på saken. Likheten inför lagen vore dock det viktigaste af allt. Men talaren trodde ändå, att dylika ojämnheter skulle ge med sig så småningom.

Andra talare i första kammaren, såsom fängvårdsstyrelsens chef generaldirektör Wieselgren och landshöfding Sjöcrona, uttalade sina betänkligheter mot den villkorliga frigifningen. Det skulle icke bli lätt för den villkorligt frigifne att återförvärfva sig sin ställning i samhället, måhända skulle det bli ännu svårare än för den, som utstått sitt straff. Han skulle bli i det närmaste likställd med en lösdrivare. Och de tillsyningsmän, som skulle ha uppsikt öfver honom, hade ett ytterst grannliga värf, hvilket fordrade en särskild erfarenhet. Ingen ville emellertid motsätta sig förslaget.

I andra kammaren brötos meningarna skarpare. Dock var man här ense om den villkorliga frigifningens värde, men från ena hållet vände man sig emot de föreslagna affliktiva straffskärpningarna — "de rådande samfundsförhållandena hade i så många fall del i skulden" — medan å andra sidan hr Kjellén uttalade sina sympatier för prygelstraffets återinförande. Man måste, betonade han, framför allt taga hänsyn till samhällets in-

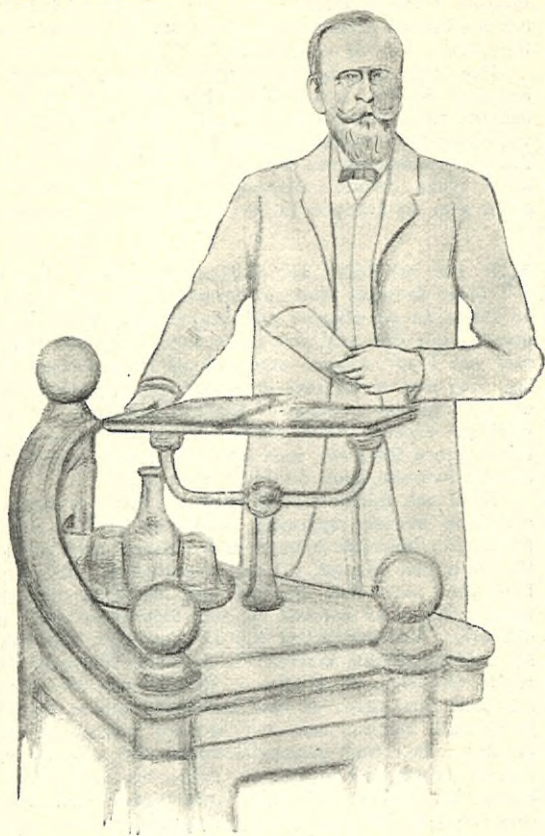
tressen och ge straffet en afskräckande karaktär. Statsministern häfdade sin ståndpunkt, medlande mellan de båda ytterligheterna. Affliktiva straff, såsom hårdt nattläger o. d., kunde icke anses som grymhet och tortyr, om man endast tillsåge, att de blefve ofarliga för hälsan, men prygelstraffet motsatte han sig på det bestämdaste. Hr Kjellén hade glömt, att man på senare tider ägnat förbrytarens natur ett ingående psykologiskt studium, och det vore tydligt nog, att prygelstraff icke skulle lända till samhällets verkliga skydd. På vissa naturer verkar det endast ytterligare förråande och framkallar nya brott.

Äfven frågan om alkoholisters tvångsinternering har vidlyftigt debatterats på grund af väckt motion, men endast i första kammaren. Här finnes ännu en stor majoritet, som motsätter sig denna reform. Frågan föll alltså äfven vid denna riksdag, och efter utgången i första kammaren brydde sig andra kammaren icke om att spilla några ord på denna sak, som här blifvit ingående behandlad vid föregående tillfällen.

Stort intresse väckte vid förra onsdagens plenum i andra kammaren civilminister Schottes svar på hr Kronlunds interpellation angående den brännande lappfrågan.

Tillfället att få omtala regeringens åtgärder för att bringa hjälp åt vårt nödställda nomadfolk var tydligen kärkommet. Af allt att döma har regeringen gjort hvad göras kunnat. "Lapparna äro beroende af de tre folks högsinhet, som tagit deras land i besittning," yttrade till sist hr Schotte. Tyvärr framgick det af hans anförande alltför tydligt, att af dessa tre folk norrmännen — eller de norska myndigheter, som haft med saken att göra — icke visat sig förstå humanitetens klaraste bud. Förhandlingar rörande denna sak, som icke synes vara ägnad att minska klyftan mellan de gamla broderlanden, pågå ännu mellan de svenska och norska regeringarna.

Dagspräsen visste i början af förra veckan att omtala en fast otrolig historia. Krigsminister Tingsten ämnade afgå, ifall riksdagen icke beviljade honom alla de sjukhuslokaler för armén, som han begär medel att bygga. Statsutskottet hade prutat af en del för Bodens garnison. Under debatten härom lät också krigsministern undfalla sig yttranden, som bekräftade de nämnda tidningsnotiserna. Man skulle tycka, att krigsministern haft så god lycka hos riksdagen förut, att han nu icke skulle ta så illa vid sig en motgång af så pass blygsamma dimensioner och utan principiell be-

ERNST BECKMAN.

tydelse. Men saken gällde också *öfversten* Tingstens eget regemente.

Utgången blef den att utskottet led nederlag i båda kamrarna, och krigsministern stod ännu en gång som segerherre på valplatserna.

Inför all den framgång, som följt regeringens anslagskraf, kunde man börja frukta, att finansministern skulle bli orolig för hvar pängarna skola tas. Han har ju ännu inte fått sina nya skatteförslag antagna.

Men sådan fruktan är tydligen onödig. När i förra veckan frågan om punschskattens förhöjning var före, framträdde finansminister Biesert och sade, att denna skatt numera var skäligen onödig på grund af de afprutningar, som riksdagen gjort på äskandena i statsverkspropositionen. Den föreslagna förhöjningen afslogs också, men i stället beskattades arrack och rom för att fördyra hembrygden af punsch, "hemslöjden", som hr Tillberg i första kammaren kallade den. Äfven om denna "husbehofsbygd" nu kommer att fortfara, så skall den icke kunna beröfva staten inkomsterna från den redan gällande punschbeskattningen.

Ett par beslut ha vidare fattats för att låta det Lithanderska riksbygget framträda i all sin afsedda glans. Bron öfver Norrström får byggas genom Stockholms stads försorg — af sten och i tre spann — och 10,000 kr. ha anslagits till täflan mellan konstnärer, som äro hågade att dekorera kamrarnes plenisalar.

De sista plena före påsk höllos på fredagen. Då gick dechargedeblatten af stapeln. Af de många statsråd, som regerat mellan 15 jan. 1905 och 14 jan. 1906 hade två fått anmärkning af konstitutionsutskottet. Af de nu sittande ministrarna var hr Fridtjuv Berg anmäld för att ha obehörigt gynnat folkskollärarne och deras inflytande i skolråden. I första kammaren fick ecklesiastikministern försvara sig själf, i den andra fick han hjälp af bl. a. hr Ernst Beckman. Konstitutionsutskottets anmälningar blefvo i båda kamrarna "lagda till handlingarna". Och nu få vi icke se farbröderna samlade förr än torsdagen 19 april.

EN LIFSGÄRNING.

CHARLOTTE LARSON.

DHÖGT uppburna lärarinna, hvars bild vi här återge, har nyligen gått ur tiden. På henne kan tillämpas det urgamla ordspråket: "Vitter sitter i högbank, hur lågt han sitter." Småskolan var det arbetsfält, inom hvilket Charlotte Larson nedlade sin välsignelserika lifsgärning.

Hon var lärjunge till nu varande ecklesiastikministerns fader, slöjdinspektören i Stockholm A. Berg, under hans tidigare verksamhetsår, i det hon i barndomen genomgick under honom såsom lärare Borgslösa folkskola i Östergötland samt från år 1863 hans seminarium i Finspong och af honom något år användes såsom lärarinna vid Finspongs ryktbara skola, som då förestods af herr A. Berg.

Af en broder till då varande ägaren af Finspong och skaparen af dess berömda skola, nämligen brukspatronen Gustaf Ekman, den ryktbare föregångsmannen i vårt lands järnhandtering, hvilken, bland annat, var medlem i styrelsen för Persbergs gruffält, kallades hon 1868 att dels såsom lärarinna sköta en afdelning af Persbergs småskola, dels att såsom öfverlärarinna förestå hela småskoleafdelningen af gruffältets skola. Brukspatron Ekman, som inom sitt närmaste verksamhetsområde, Lesjöfors järnbruk, rest en minnesvård för all framtid af sin nitälskan för folkundervisningen genom en vacker donation till dess skola, tillskyndade genom nämnda kallelse åt Persbergs skola en personlig insats, som är att mäta med annat mått än penningen.

Charlotte Larson nedlade i 33 år sin återstående lifsgärning vid Persbergs småskola, tills hon 1901, sextiotvåårig, måste anlita vikarie och afgick 1903 med pension och äfven Patriotiska sällskapets erkännande i form af dess guldmedalj för långvarig och trogen tjänst.

En stor begåfning för lärarinnekallet, modershjärta för de små, värmdt från ofvan, gjorde henne till en lärarinna af första ordningen. Hon förstod och sympatiserade med de små originalen sådana de, af kulturen tämligen oberörda, direkt kommo från egen mamma. Därför vann hon från första stund deras hjärtan och behöfde inga yttre tvångsmedel att träna dem till lydnad. De kände sig lyckliga och glada och sågo upp till "mamsell" nästan som till ett högre väsen. Originaliteten och frimodigheten hos de små ledo ej förtryck under hennes spira.

Resande främlingar försummade ej gärna att begära få öfvervara någon hennes lektion. Barnens vakna intresse och frimodiga svar ur egen fatatur verkade alltid uppfriskande såsom en beröring med lifvets vår, och sällan saknade någon lektion en eller annan glanspunkt af menlösa och roande barnasvar, som åhöraren sent eller aldrig glömde.

Hon hade i hög grad uppöfvat pedagogens och kännarens af barnanaturen fyndighet att vid framställningen af det heliga utfinna närliggande anknytningspunkter och jämförelser ur barnens eget lif.

Att de s. k. åskådningsöfningarne, detta för småskolan betydelsefulla ämne, här kommo till sin rätt, bör kunna slutas af det anförda. Hon stannade ej vid skolans vanliga djurplanscher m. m., utan anordnade själf ofta ganska originala åskådningsmedel. Så åhörde antecknaren af dessa rader för omkr. 25 år sedan af henne en åskådningslektion, som skulle kunna mönstergildt ådagalägga, hurusom ett ämne, som nu står på dagordningen, "huslig ekonomi", kan förberedas redan i småskolan. Med ett rågkorn, ett grodt sådant, ett grönt halfvuxet rågstrå och ett fullmoget med korn i axet såsom åskådningsmaterial genomgick hon under en lektion hvad Gud gjort och hvad far och mor gjort, innan barnet får brödbiten att sticka i munnen.* Det var en fröjd att se, huru de små skälfdde af ifver att få tala om den ene ett den andre ett annat af hvad de sett far och mor göra och fått "hjälpa till".

* "Grodden" blef det lilla "rågbarnet", det uppsvällade kornet "matsäcken", som Gud gaf med på vägen, hvarpå gjordes jämförelser med matsäcksnäfverkorgen, som barnen själfva ofta burit på ryggen.

Mälar-Restauranten

är

Stockholms mest moderna Restaurant.

Vidsträckt, härlig utsikt öfver Stockholm och Mälaren.

Utsökt franskt och svenskt kök.

Väl lagrade viner (dir. importerade).

Riks 99 26. Allm. 93 51.

Att det för sin forna vildhet vida beryktade Persberget blifvit lika stillsamt och civiliseradt som andra orter, däri har nu berörda lifsgärning sin andel.

Charlotte Larson var af ett stilla, inåtvändt sinnelag, i umgängeslivet tyst och tillbakadragen, men med ett väsen, som bjöd respekt och behärskade sin omgivning.

Hon föddes den 22 nov. 1839 i Roglösa församling i Östergötland på egendomen Borstad, som då ägdes af hennes fader, Gustaf Larson, blef vid 20 års ålder moderlös och skötte därefter sin faders hushåll i 4 år, hvarefter ofvan skildrade del af hennes lif vidtog.

Näst äldst i en syskonkrets af 4 systrar och 2 bröder öfverlefvdes hon af syster, som under de många Persbergsåren med henne delat gemensamt hem och arbete (systemen inom folkskolan), samt af bröderna, den ene ägare till Ekeby egendom i Uppland, den andra stationsinspektör i Östergötland.

Hennes likbegångelse firades under stor tillslutning från samhällets sida i församlingens, Filipstads, kyrka, och hvilar nu hennes stoft på södra sluttningen af den kulle, hvars spets krönes med John Ericsons grafmausolé.

K. A. F.

JOSEFINE VARENIUS.

NYLIGEN afsomnade i hufvudstaden änkefru Josefine Varenius, född Forsselius, i en ålder af ungefär 75 år.

Hon har gjort en betydande lifsgärning genom sitt varmhjärtade och gagnrika arbete för djurens skydd, sina medmänniskor till efterdöme.

En utförlig biografi om henne har meddelats i Idun år 1891, n:r 22, hvarför vi med dessa rader endast velat omtala hennes död, i det vi för öfrigt hänvisa till det nämnda tidningsnumret.

Den aflidna sörjes af stor släkt, närmast af en son, e. o. professor vid Uppsala universitet, och deras saknad skall förvisso delas af alla, som arbeta för och med sympati omfatta djurskyddssaken.

Glöm ej

Jubileumsfondens sparbössor!

Köp Vänersborgs Balskor!

Bästa svenska fabrikat!

Lätta! Eleganta! Hållbara!

Hvarje sula stämplad med vidstående fabriksmärke

Tillverkas som specialitet efter Wienermetod af

Aktiebolaget

A. F. Carlssons Skofabrik,
Vänersborg.

Försäljas i minut hos de flesta skohandlande i riket.

FRÅN IDUNS LÄSEKRETS.

DE KVINNLIGA FOTOGRAFBITRÄDENA.

Herr Redaktör!

DET STÅR ju ofta uppsatser i "vår egen" om de själförsörjande kvinnornas löneförhållanden, och det har skrivits både om butikbiträden, sömmerskor, m. fl. Men jag har förgäfvats sett efter, om ej någon skulle taga till orda för alla de dåligt aflönade fotografbiträdena, som i regel höra till den bildade klassen. Skulle Ni ej vilja göra denna stab af arbetande kvinnor i vår hufvudstad en stor tjänst genom att taga reda på, hur uselt de äro aflönade, och därigenom låta allmänheten veta, hur herrar fotografer aflöna sina biträden?

Det är rent af upprörande att tänka sig dessa flickor, som få sitta träget vid sin retusch från $\frac{1}{2}$ 9 på morgonen till 7 på aftonen med endast en liten tid för middagen och ofta tjänstgöra äfven om söndagen för en lön af 50-, 60 eller högst 65 kr. i månaden! Hur skola de kunna leva på detta, om de ej ha sina hem att vara uti? Och om de också ha hem, äro de i regel mera i behof af hjälp af barnen. Skulle ej fröken Gerda Meyersson, som tycks vara den som mest intresserar sig för våra arbetande systrar, vilja taga saken om hand? Det är verkligen oförsvarligt af hrr fotografer att betala så dåligt. Jag menar nu våra större fotografer, som verkligen ha stora inkomster.

En af mina väninnor, för att nu framdraga ett exempel, är anställd hos en af de större fotograferna och har så varit i många år, så hon är skicklig i sitt yrke, men har dock ej mer än 65 kr. i månaden. Som hon står ensam i världen, skall hon för dessa pengar ha allt hvad hon behöfver. Inackordering är ju ej att tänka på, då hon ej kan få sådan under 75 kr. i månaden — utan det är att hyra ett litet "kyffe" och leva på "torrmat". Skall hon ha sig en klädning, finnes ingen annan utväg än halfsvälta till dess den är betald. Det fordras ju alltid att dessa flickor skola gå snyggt och nätt klädda, men hvar i Herrans namn skola de taga pänningar ifrån? Alla andra arbetsgivare ha måst följa med sin tid och betala höga löner, då nu allt är så dyrt, men hrr fotografer synas vara fritagna därifrån. Är detta rätt? Gör flickorna den tjänsten och drag fram "eländet" i vår kära tidning, kanske kunde det vara till någon nytta.

En som gillar ordspråket
"Arbetaren är sin lön värd".

SOMMARPLANER.

Snälla Idun!

MYCKET SKULLE jag misstaga mig, om jag vänder mig åt orätt håll, då jag hoppas att genom dig, gamle vän, erhålla några råd i och för en norrlandstripp, som min syster och jag — vi äro medelålders, anspråklöst folk — ämna att tidigt instundande sommarföretaga.

Vi hafva tänkt att utsträcka färden ända till Riksgränsen och skulle önska att på vägen dit — starten äger rum i en västgötasmåstad — göra halt vid särskildt minnesrika eller för naturskönhet märkliga ställen, äfven om vid en och annan industriell anläggning, grufva o. d. Vi ämna att bitvis företaga färden till fots, bestiga ett eller annat fjäll etc. Detta är allt hvad vi ha klart för oss beträffande resplanen, fullkomligt obekanta som vi äro med Norrland och dess fjälltrakter. Visserligen äro vi mycket resvana — våra resor hafva emellertid hittills alltid gällt utlandet — men då vi häromdagen i en tidning läste, att man för en turistfärd genom Lappland behöfver vara rustad som för en expedition till det inre Afrika, då började vi nästan vackla i vårt beslut att förverkliga den tilltänkta norrlandsfärden, och hade min syster ej kommit på den idén att vi borde vända oss till dig, gamla bepröfvade Idun, för att be om ett godt råd i denna angelägenhet, så är jag rädd, att vi genast dragit ett streck öfver den planerade resan norrut och i stället beslutat oss för att snöra våra kappsäckar för en af våra vanliga färder mot södern.

Snälla Idun, gif oss nu ett godt råd och låt oss först och främst veta:

1) hvilka platser som äro särskildt att rekommendera såsom i ett eller annat afseende värda att bese;

2) hvilka hotell, pensionat etc., som äro både goda och billiga;

3) hvad en dam (herre) behöfver i toalettväg medföra — minimum — för en 5 å 6 veckors tur, särskildt beträffande hufvud- och fotbeklädnad. (Behöfver man ha päls med sig? — undrar min syster);

4) om proviant behöfver medföras.

Ja, snälla Idun, finge vi svar på dessa frågor snart — om möjligt senast medio af maj — skulle vi blifva ytterst tacksamma och tro förvisso, att fler än vi skulle kunna ha nytta af de begärda upplysningarna. Vi hafva studerat turistföreningens handböcker, men finna ej i dem tillräcklig ledning för vårt behof — vi äro ju, som sagdt, fullkomligt okunniga om norrländska turistförhållanden och skulle därför med glädje motaga äfven den obetydligaste detaljuppllysning.

På förhand tecknar förbindligast

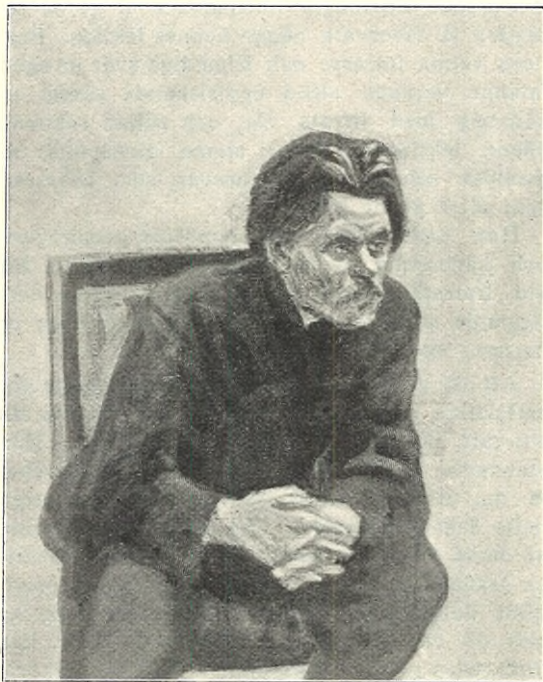
Ambtsman jämte syster.

LITTERATUR OCH KONST.

ALEXANDER KIELLAND †. Den 6 dennes afled i Bergen amtmannen i Romsdals amt, författaren Alexander Kielland af hjärtförlamning. Med Kielland är det första bladet bortslitet ur den berömda norska vittra fyrväplingen Ibsen-Bjørnson-Kielland-Lie. Den yngste af de fyra och litterärt nog äfven den minst betydande var Kielland, född 1849 i Stavanger. Student 1867 och e. o. hofrättsnotarie 1871 var han i några år disponent för ett tegelbruk, men ägnade sig på 1880-talet åt litteraturen och skref då sina äfven i Sverige mycket lästa noveller samt romanerna "Garman & Worse", "Skipper Worse", "Arbeidsfolk", "Gift" m. fl. Han afbröt emellertid sedan sin författarbana och gick in på ämbetsmannavägen, där han avancerade till amtmann. Förslidet är uppräddes han efter flere års tystnad å nyo på den litterära värdjobanan med ett historiskt arbete om Napoleon, som dock allmänt betecknats som misslyckadt samt vanpryddes af sin hätskhet mot Norges förra kungahus.

ALEXANDER KIELLAND.

MAXIM GORKI. EFTER ETT PORTRÄTT I OLJA AF AXEL GALLÉN.

EN UTSTÄLLNING AF MODERN FINSK KONST är för närvarande anordnad på Valand i Göteborg och rörer liflig uppmärksamhet.

"Hvad som genast slår besökaren", skriver Göteborgs Handelstidning, "är på några få undantag när den nationella särprägel, som kännetecknar dessa finska konstnärer. Det är en ung konst, men den står på egen mark, icke mindre än den på gamla traditioner fotade danska eller vår egen nuvarande nationella renessanskonst. Och alltigenom bäres denna unga konst upp af ett manligt allvar, som förlänar en egendomlig

lockelse äfven åt bilder, hvori den tungsinta kärpheten och den kantiga primitiviteten vid första ögonkastet verka främmande för vår uppfattning."

Den utan gensägelse tongifvande på utställningen är Axel Gallén, hvars Kalevalabilder — redan förut bekanta för Iduns publik — med sitt egenartade motivval i hög grad fängslande besökande. Bland hans nya dukar uppmärksammas framför allt det porträtt af den store ryske diktaren Maxim Gorki, som vi här återgifvit som ett äropos till den intressanta utställningen.

NU DÅ NATIONELLT världiga vindar åter blåsa in öfver Sveriges land och omsorgen om det svenska är större än på mången god dag, bör ingen stå främmande inför den bok, som under titeln "Svenska spörsmål och kraf" nyligen utkommit på Hugo Gebers förlag, och som redan rönt en sådan uppmärksamhet att en ny upplaga i dagarne väntas. Måhända har det märkliga arbetet alltså redan nått fram till många af Iduns stora läsekrets, men dess väg borde öppnas till alla de svenska hem, dit Idun söker sig

Först och främst må det sägas, att det är en hugnad att finna svenska spörsmål framställda med en sådan frihet från bindande hänsyn som i denna bok, hänsyn till höger och vänster, till partier och gängse fördomar. Den stora och enda hänsyn som råder är den till fosterlandet, dess väl och ve, som författaren gjort till sitt eget. Mot den ärliga och okufliga vilja, som röjer sig i de uppställda kraven — vi skulle vilja kalla den *viljan till Sveriges storhet* — tvingas man visserligen att sätta sin egen, då man har andra tankar om vägarne till målet; men det är just bokens styrka, att den manar fram nationella tankar och vilja till nationellt arbete, att den är i stånd att väcka till lif äfven den djupast slumrande fosterlandskänsla. Blott den, som ej kan eller vill förnimma det nationella *patos*, som darrar i dessa manliga allvarsord, många till synes onödigt hårda och bittra, kan förlibi oberörd af dessa flammande sidor.

Det är ej lätt att i några ord ge innehållet i ett arbete, som ompänner så många brännande frågor: man och kvinna, föräldrar och barn, familjen och staten, den svenska jorden, samhället och staten, folket i vapen, uppfostran och skolan, konsten och folket, religionen och kyrkan — och vi ha blott hunnit till hälften. Då äro ej nämnda kapitlen om emigrationen, om Sveriges uppgift som den nordgermanska utposten mot öster, om skandinavismen och unionen. Allt är behandladt med en kraft och en entusiasm, som tyder på en ung författare, men tillika röjer en mångsidig erfarenhet, som kunde peka på motsatsen. Visst är, att efter hvar kapitel skall man varna, att för oss stå oersättliga lifsvärden på spel, skall man känna ansvar liksom inför ett afgörande. Hvem af oss kan då undgå att känna sig ställd inför bjudande uppgifter?

Ett gammalt välkändt namn på den svenska kokkonstens område är A. M. Zetterstrands kokbok, som då den först utkom vann ett berättigadt anseende, kanske lika mycket för den anda af praktisk sparsamhet, som genomgick boken, som för den mångfald af äfven finare anrättningar den innehöll. Utgifven flere gånger, omarbetad med en del tillägg, som icke alltid varit till fördel för originalupplagan, har den nu utkommit i en af fru Carlina Lilljekvist omarbetad och modärniserad upplaga (Fr. Skoglundens förlag).

I förordet till boken säger fru L.: "att omarbete en gammal kokbok med så berättigadt anseende som den föreliggande är ansvarsfullare än man först är benägen att tro", och det tyckes som om fru L. under arbetet känt detta ansvar och på ett förtjänstfullt sätt löst sin dubbla uppgift att af det gamla bibehålla det värdefullaste och på samma gång tillfredsställa den modärna smakens kraf.

Det är naturligt, att därvid en del förändringar blifvit nödvändiga, men dessa synas gjorda med pietet och urskiljning. Språket är koncist och lättfattligt och de nyare synpunkterna på konserveringsområdet särdeles beaktansvärda. Boken är klart och redigt uppställd, smakfullt utstyrd, priset särdeles lågt, och anse vi oss med allt skäl kunna rekommendera den.

TEATER OCH MUSIK.

K. TEATERN. Hermann Götz' komiska opera "Så tuktas en argbigga" ("Der Widerspenstigen Zähmung") upplefde på onsdagen föregående vecka en repris efter nära tjuguarig hvila och visade sig i sin nya instudering och nya rollbesättning väl värd denna uppmärksamhet. Ej blott den efter Shakespeares bekantas kådespel välkända libretton är ett tacksamt och roande ämne, äfven den Götzeska musiken är i mångt och mycket värdefull. Det vill säga den är egentligen mera gediget och tekniskt fullmogt än med handlingen öfverensstämmande och dessutom utan några alltför märkliga ingifvelser. Den vid sin död 1876 ännu ej 36-åriga tonsättaren visar sig dock i detta sitt bästa verk som en begåfvad och lärd tonsättare.

Reprisen slog väl igenom, ej minst genom en ovanligt homogen och ypperlig rollbesättning. Hr

Forsell som Petruccio och fru Hellström som "argbiggan" Catharina voro som själskrifna för dessa partier — vare detta sagdt utan elakhet. Den förre gjorde furor med både sång och spel. Hans kraftprof i tredje akten, då han enleverade sin gemål, kastar henne upp på axeln och svingar sig upp på sin springare med henne, väckte jubel i salongen. Fru Hellström roade både som den själsvåldiga, själfmedvetna ungdomen och som den stukade, veka makan, och hennes sång klingade ypperligt. En förtjusande Bianca var fröken Hesse, hr Malm en mycket fördelaktig Lucenzio och man fick glädjen se hr Sjöberg i en mera humoristisk roll som gubben Baptista, ett parti som onekligen var hr Sjöbergs hitills bästa. Äfven hr Strömberg afvann sin roll som Hortensio en ej obetydlig humor. Mindre partier löstes godt af hr Stiebel som Grumio (en lyckad grimering) och Nylander som skräddaren.

Ett särskildt omnämmande förtjänar den i allo ypperliga svenska öfversättningen, med van och förfaren hand på sin tid gjord af ingen mindre än Fritz Arlberg, som är värd att tagas som mönster af librettoöfversättare.

Publiken föreföll betydligt road och ägnade speciellt fru Hellström och hr Forsell både bifall och blommor.
Patrik V.

DRAMATISKA TEATERN har velat upplifva gamla minnen och till den ändan letat fram ur arkivet det Scöthanska lustspelet "Roderik Heller", som är ett under af humor och fin människoskildring. Låt om alltså knäppa våra händer och tacka direktionen!

Det är genom valet af sådana stycken som personalens kraftutveckling tillgodoses, dess entusiasmlifvas, dess uppfattning fördjupas. De nya förmågor, hvarmed teatern till nästa spelår lär komma att rekryteras, ha också all anledning att känna sig nöjda, för så vidt de genom liknande stycken få preparera sig för den snart färdiga nationalscenen.

Det är därmed ej uteslutet att man fortfarande kan ha att motse ett eller annat missgrepp från direktionens sida, som till exempel upptagandet af ett modärnt svenskt original, ett Ibsenstycke eller liknande. Men dylika fel äro mänskliga och böra därför ursäktas.
E. H—n.

NYA FILHARMONISKA SÄLLSKAPET. Johan Sebastian Bachs "Matteuspassion", sällskapets program för konserten i Östermalms kyrka tisdagen den 3 dennes, utgör en af de märkespelare, som musikhistorien kan med stolthet peka på inom den andliga musikens område. Framsprungen ur en djupt känna-

de musikersjäl och en religiöst anlagd personlighet vid den tidpunkt, då just dessa "mysterier", dessa passionshistoriens musikaliska bilder voro i sitt flor, står Matteuspassionen liksom Bachs öfriga andliga monumentala verk långt öfver sin samtids genom, ej blott sin grundliga formfulländning, utan särskildt genom sin religiöst naiva anläggning. Liksom i de öfriga "mysterierna" finnes här en historiskt förmedlande länk, "evangelisten", som i recitativ tolkar händelsernas förlopp. Dessa recitativ äro merendels enkelt beledsagade af stödjande ackord från orgeln, men närma sig understundom arians mera preciserade hållning med rikt orkesterackompanjemang. Hufvudvikten ligger dock inom den polyfont hållna kören eller körerne. Verket är skrifvet för tre körer, två orglar och två orkestrar — en apparat, som hos oss måst i någon mån begränsas. Vi ha dock zionskören och de trognas kör samt i första numret en "ripieno" — själfständig gosskör, som mot den polyfona dubbelkören unisont sjunger psalmen "Guds rena lamm oskyldig". Gent emot de mera i handlingen aktivt deltagande två körerne stå som reflekterande motsats *koralerne*, verkets skönaste punkter, af Bach behandlade så som endast han kunde det. Där framströmma hans innerliga fromhet och djupa känsla i rikaste mått, stämmande åhörarne till djupaste andakt. I öfriga körsatser och i de rätt talrika arior och duetter, som förefinnas, förmärkes tidsandan, den italienska, världsliga, operamässiga stilarten, dock i hög grad förädlad genom Bachs speciella, intima känsla. En dramatisk fläkt förefinnes t. ex. i kören "Är blixten, är åskan", i "Honom korsfäst" eller i det korta utropet "Barrabas", som rent af verkar modernt.

Utförandet af det gigantiska verket — det drog trots stora strykningar öfver tre timmar — måste betecknas såsom synnerligen godt. Kören framträdde allt redde sig utmärkt och var outtröttlig i det sista. Väljudet i koralerne var ypperligt. Det svåraste solopartiet är evangelistens. Otacksamt skrifvet, i högt läge för tenor, ställer det stora kraf på tolkarens röst och uthållighet. Hr Klein hade sistnämnda egenskap, men röstens ansträngda klang verkade pinsamt i längden. Hr Wallgren bredde en viss vokal glans öfver Jesus-partiet, hr Sjöberg och Husberg innehade och löste med godt resultat baspartierna. Fruarna Edling och Afzelius-Bohlin innehade de öfriga solopartierna och speciellt fru Edling tolkade med stor säkerhet och pietet sin uppgift. Fru Afzelius-Bohlins väldiga röst gjorde nog god verkan, men hon föreföll ej tillräckligt rytmiskt säker, och detta spelar en stor roll i Bach-saker.

Den imponanta inledningskören fick sin rätta färg med den väl utförda gosskören "ripieno", dock torde

7 Strandvägen 7 • 12 Regeringsgatan 12

Hylin & C:o F. A.-B.

Detaljaffärer

12 Regeringsgatan 12 • 7 Strandvägen 7

trumpeterna, som beledsagade, hafva kunnat moderera sig till gossarnes favör. Orkestern redde sig i allmänhet godt, oboisterna hade en svår, men lycklig afton och välklängen var anmärkningsvärd. Publiken, som fyllde det akustiskt fördelaktiga templet till sista plats, föreföll varmt intresserad och tacksam för en dylik, sällspordt njutningsrik stund.

En repris af konserten ägde rum i samma lokal på torsdagen.

Patrik V.

HR C. F. LUNDQVIST gaf i lördags afton sin afskedskonsert i Katarina kyrka, som var till sista plats fylld af beundrare och vänner till hans sång. Konserten utgjorde afslutningen på den afskedstourné, som hr Lundqvist gjort rundt hela landet, där han äger lika ifriga beundrare som i hufvudstaden. Programmet för kyrkokonserten upptog hans mest odlade sånger: »Guds lof», »Kan det tröste», »Aftonstjärnan», »När stjärnehären blänker», »O, Herre», m. fl. och naturligtvis »Du gamla, du fria». Man förvånades öfver den ovanliga kraft och uthållighet, som ännu utmärka hans sång, den naturliga välklängen och mjukheten i rösten. Hans sånger hälsades så småningom med allt starkare bifallsyttringar, och när han steg fram till flygeln för att föredraga sin »Du gamla», reste sig hela församlingen och gaf honom en hyllning så varm, att endast bifallet efter sången kunde mätas därmed. Längre dånade applåderne i templet, men längre skola de helt visst återljuda i den gamla sångarbardens minne.

Patrik V.

Säsongens alla nyheter

— i —

BARNKLÄDER

Goss-dräkter • Goss-kavajer

Goss-paletåer • Flick-kappor

Flick-koftor • Flick-klädningar

Hufvudbonader m. m.

nu inkomna hos

M. BENDIX,

OBS! Sändningar för benäget urval expedieras till ärade kunder samt till i landsorten kända personer.

Prisuppgifter och tygprofver sändas på begäran franco.

Vid rekvisition behöfver endast uppgifvas barnets ålder.

16 Regeringsgatan 16

5 Sturegatan 5

90 Drottninggatan 90

KÖKSALMANACK

Redigerad af

ELISABETH ÖSTMAN.

Med. af Elisabeth Östmans Husmoderskurs i Stockholm.

VECKAN 15—21 APRIL 1906.

SÖNDAG, (Påskdagen): Frukost: Smörgåsbord; patentbiff; mjölk; kaffe eller te med saffransbröd. Middag: Julienne-royale; sparris med rödtt smör; stekta kapuner med salader; savaräng.

MÅNDAG, (Annandag Påsk): Frukost: Smörgåsbord; omelette med hummerstufning; mjölk; kaffe eller te med kax. Middag: Nässelfäl från förloerade ägg; lammstek med legmyer och salader; potatistarta med citronsås.

TISDAG, Frukost: Smörgåsbord; bräckkorv med stekt potatis; mjölk; kaffe eller te. Middag: Kokt torsk med senapssås och potatis; maisenakräm med mjölk.

ONSDAG, Frukost: Smörgåsbord; stekt sill med potatis; ägg; mjölk; kaffe eller te. Middag: Benig kalfstek med potatis, lingon och lök; soppa på apriskoser.

TORSDAG, Frukost: Smörgåsbord; Bräckt skinka med förloerade ägg; mjölk; kaffe eller te. Middag: Ärt med fläk; syltpannkaka.

FREDAG, Frukost: Smörgåsbord; falsk sköldpadda (rester från onsdag); mjölk; kaffe eller te. Middag: Oxrullader med potatis; krusbärskräm med grädda.

LÖRDAG, Frukost: Smörgåsbord; plättar med sylt; mjölk; kaffe eller te. Middag: Sillpudding med äggstanning; slätvälling med ägg.

RECEPT:

Stekta kapuner (f. 6 pers.). 2 kapuner, 1/2 msk. salt, 1/4 tsk. hvitpeppar, 1 hg. smör, 1 morot, 1 palsternacka, 1 charlottentök, 4 persiljestjälkar, 6 dcl. buljong.
Sås: 1 msk. smör, 2 msk. mjöl, köttjus (1 dcl. tjock grädda).
Beredning: Kapunerna svedas, tagas ur, sköljas mycket väl och torkas med en köthanduk, hvarefter de ingindas med salt och peppar samt uppsättas. Spacket skäres i skivor och lägges på botten af en stekgröta, ka-

punerna nedläggas med bröstet upp och de ansade och sönderskurna rotsakerna jämte löken och persiljestjälkarna läggas. Buljongen tillsättes och kapunerna få sakta steka med tätt slutet lock, på svag eld, omkr. 1 1/2 tim. eller tills de äro mörta. Fäglarna skäras, hopsättas åter och serveras garnerade med salad eller kruskål. Köttjusen silas och skummas, smör och mjöl sammanfråsas, köttjusens tillsättes, litet i sänder, hvarefter säsen får koka 10 min. Om så önskas tillsättes litet tjock grädda. Kapunerna kunna äfven serveras med ostron eller champignonsås.

Savaräng (f. 6 pers.). 340 gr. hvetemjöl, 1 1/2 dcl. gräddmjölk, 30 gr. pressjäst, 1/4 tsk. salt, 150 gr. smör, 75 gr. strösocker, 3 ägg, 1/2 tsk. rivet citronskal.
Till formen: 1/2 msk. smör, 1 msk. mjöl, 1 dcl. arrak, 1/2 dcl. kokande vatten, 2 msk. socker.
Glasyr: 1 dcl. franskt vin, 3 msk. socker.

Jordgubbsglace: 2 kkp. jordgubbssylt eller kompott, 50 gr. socker, 5 dcl. vatten, skal och saft af 1/2 citron, 2 dcl. sherry, karmin.
Beredning: Mjöllet siktas och 2 tredjedelar deraf slås i ett fat. Mjölken ljummas och jästen upplöses i 2 msk. deraf. Resten af mjölken nedröres i mjölet, tillika med den upplösta jästen och saltet och degen arbetas tills den blir smidig och blank, hvarefter den ställes att jäsa till sin dubbla storlek. Smöret tvättas och röres med sockret, tills det blir hvitt och posigt, samt tillsättes i degen jämte de uppvispade äggen, citronskallet och resten af hvetemjöllet, hvarefter degen arbetas omkring 1/4 tim. Den hälles därefter i smord och mjölad kranform och får åter jäsa upp. Kakan insättes i god ugnsvärme och gräddas omkr. 3/4 tim.

Den uppställes och genomdränkes genast med en blandning af arraken, det kokande vattnet och sockret, samt får kallna. Vinet och sockret blandas väl och därmed glaceras kakan, hvarefter den upplägges på tät papper, på flat skal. Jordgubbssylten passeras och blandas med sockret, vattnet, citronskallet och saften samt sherry. Blandningen färgas med litet karmin och hälles i den nedfrusna glacemaskinen, samt vrides

Nässelfäl (f. 6 pers.). 1/4 burk konserverade näsolor, 2 msk. mjöl, 2 msk. smör (40 gr.), 1 1/2 liter buljong, salt, socker, hvitpeppar.
Beredning: Nässlorna blandas väl med mjölet och fräses i smöret. Den kokande buljongen påspädes, litet i sänder, och kålen får koka med tätt slutet lock omkr. 1 tim. Soppan skummas väl, afsmakas med kryddorna och serveras med förloerade ägg.

Potatistarta (f. 12 pers.). 100 gr. godt smör, 300 gr. strösocker, 3 ägg, 150 gr. kokt, kall, rivet potatis, 150 gr. sötmandel.
Till pannan: 1/2 msk. tvättadt smör (10 gr.), 2 msk. fint stöta skorper.
Glasyr: 1 msk. franskt vin, 2 tsk. citronsaft, 100 gr. strösocker.
Beredning: Smöret tvättas och röres med sockret och äggulorna 1/2 tim. Potatisen tillsättes jämte den skållade och rifa mandeln samt de till hårdt skum slagna hvitorna. Massan slås i en väl smord och brödbeströdd

Den förständiga husmodern bakar sjelf hvetebrodet och använder aldrig annat jäsningsmedel än Lagermans Bakpulver Tomten.

omkr. 1/2 tim. Glacen nedpackas därefter och den grossade isen, blandad med groft salt, packas tätt omkring maskinen i byttan, och den får ytterligare frysa omkr. 2 tim.

Strax innan savarängen skall serveras uppläggas glacen i hälet på kakan.

Nässelfäl (f. 6 pers.). 1/4 burk konserverade näsolor, 2 msk. mjöl, 2 msk. smör (40 gr.), 1 1/2 liter buljong, salt, socker, hvitpeppar.

Beredning: Nässlorna blandas väl med mjölet och fräses i smöret. Den kokande buljongen påspädes, litet i sänder, och kålen får koka med tätt slutet lock omkr. 1 tim. Soppan skummas väl, afsmakas med kryddorna och serveras med förloerade ägg.

Potatistarta (f. 12 pers.). 100 gr. godt smör, 300 gr. strösocker, 3 ägg, 150 gr. kokt, kall, rivet potatis, 150 gr. sötmandel.
Till pannan: 1/2 msk. tvättadt smör (10 gr.), 2 msk. fint stöta skorper.
Glasyr: 1 msk. franskt vin, 2 tsk. citronsaft, 100 gr. strösocker.
Beredning: Smöret tvättas och röres med sockret och äggulorna 1/2 tim. Potatisen tillsättes jämte den skållade och rifa mandeln samt de till hårdt skum slagna hvitorna. Massan slås i en väl smord och brödbeströdd

gjutpanna och gräddas i medelmättig ugnsvärme omkr. 40 min. Tårtan tagas ut ur ugnen och får stå 10 min. innan den stjälpes upp. När tårtan är kall glaceras den och serveras med citronsås.

Maisenakräm (f. 6 pers.). 1 lit. gräddmjölk, 1 msk. vaniljsocker, eller skallet af 1/2 citron, 2 msk. strösocker, 80 gr. maisenamjöl, 2 äggulor.
Beredning: I en kaffekopp af mjölken utröres maisenamjöllet. Den öfriga mjölken kokas upp med vaniljsockret, hvarefter afredningen iröres och krämen får koka, under rörning i 5 min. De uppvispade äggulorna tillsättes och krämen får sedan endast sjuda. Den upphälles i gelékål och serveras kall med mjölk eller saftsås.

Benig kalfstek (f. 6 pers.). 2 kg. gödkalfbringa, 3 msk. smör (60 gr.), 1 liten msk. salt, 6 kryddpepparkorn, 1 lit. efterbuljong eller kokande vatten.
Sås: 1 msk. smör (20 gr.), 1 1/2 msk. mjöl, köttjus, 1 dcl. tjock grädda, salt, hvitpeppar, (socker).
Beredning: Bringan knäckes väl och tvättas med en duk, doppad i hett vatten. Smöret brynes i en långpanna, kalfsteken lägges, med köttstaden upp och brynes vackert i ugnen. När den är brynt spådes den med buljongen, litet i sänder, och öses öfver omkr. hvar tionde minut. Till stekningen åtgår omkr. 1 1/2 tim.

Köttjusen silas och skummas, smör och mjöl sammanfråsas, köttjusens tillsättes, litet i sänder, och säsen får koka 10 min. Grädden tillsättes och säsen får ett uppskok samt afsmakas med kryddorna.

Syltpannkaka (f. 6 pers.). 3 små kkp. hvetemjöl, 1 lit. gräddmjölk, 2 ägg, 2 msk. smör (40 gr.).
Till fyllning och garnering: 1 kkp. sylt, 3 dcl. tjock grädda, 1 msk. socker, 1/2 hg. sötmandel.
Till pannkakslaggen: 1 msk. smör (40 gr.).
Beredning: Mjöllet hülles i ett fat, äggen vispas med mjölken och nedröres, litet i sänder, med slef i mjölet; sist tillsättes det skirade men afsvalnade smöret, och smeten får stå

och svälla omkring 2 tim. En pannkakslagg upphettas långsamt, smöret smältes i vattenbad och härmed penslas laggen. Så mycket smet ihälles att pannans yta nätt och jämt täckes. Pannkakorna upplägges på varmt fat och öfverstrykas tunnt med varm sylt. Grädden vispas till hårdt skum, sockret tillsättes och grädden slås öfver pannkakorna. Sist öfverströses den skållade och fint hackade mandeln.

Falsk sköldpadda (f. 6 pers.). Omelette: 6 ägg, 6 kkp. gräddmjölk, 1 msk. mjöl, 1/2 tsk. salt.
Till omelettepannan: 1 msk. smör (20 gr.).
Hachis på kalf: 3/4 kg. kalfstek (rester från onsdag), 2 msk. smör, 2 msk. mjöl, 5 dcl. buljong eller stek-sås, 1 msk. franskt vin, salt, hvitpeppar.
Sås: 1 1/2 hg. smör (skiradt).

Beredning: Äggen vispas väl, hvarefter mjölken, mjölet och saltet under jämn rörning tillsättes. En omelettepanna smörjes väl och af denna smet gräddas 2 omeletter, som äro färdiga, då de hafva en vacker ljusbrun färg.

Kalfsteken skäres i fina tärningar, smöret och mjölet sammanfråsas spådes med buljongen, litet i sänder, under flitig rörning och säsen får koka 10 min. Köttet lägges och massan omröres väl samt afsmakas med franskt vin och kryddorna. Den ena omeletten uppstäljes på ett rundt fat, köttstufningen utbredds därpå och den andra omeletten lägges öfver stufningen. Den serveras med skiradt smör.

Slätvälling med ägg (f. 6 pers.). 2 ägg, 1 tsk. salt, 1/2 msk. socker, 2 små msk. mjöl, 2 lit. oskummad mjölk.
Beredning: Äggen, saltet, sockret och mjölet vispas tillsammans i en kastrull. Mjölken tillsättes och blandningen får stå en tim. för att mjölet skall kunna svälla. Den sättes därefter öfver elden och får under stark visping sjuda 1/2 tim. Vällingen får ej koka, ty då skär den sig.

Den serveras genast.

Vårssaisonens nyheter

nu inkomna
Holmbloms Kappaffär,
NORMALMSTORG.

LEDIGA PLATSER

Lärrarinna

önskas till nästa läsår vid Hernösands elementarläroverk för flickor. Ämnen: kristendom och svenska på högre stadiet, i öfrigt efter öfverenskommelse. Lön: 1,300 kronor, med förhöjning för utexaminerad från högre lärarinneseminarium till 1,500 kronor efter 3 år. Skolans pensionsafgifter betalas. Ansökningar före 20 april. Närmare upplysningar genom rektor G. W. Bucht, Hernösand.

Vid Ronneby 5-klassiga, statsunderstödda samskola

blir till instundande hösttermin en lärarinneplats ledig. Hufvudämnen: modersmålet, historia, engelska eller eventuellt tyska. Löneförmanerna 1,100 à 1,200 kr., beroende på kompetens. Dessutom pensionsbidrag. Ansökningar mottagas inom 1 maj, under adress doktor J. Th. Grönvall, Ronneby.

VID Skolhemmet i Vänersborg

för blinda döfstumma behöfvas för nästa läsår 3 à 4 lärarinnor. Lön: 200 à 400 kr. jämte allt fritt. Kompetensvillkor: Högre flickskolebildning jämte småskole- eller idiotlärarinneexamen samt någon undervisningsvana. Ansökningar inlämnas före 1 maj till föreståndarinnan.

Värdinneplats.

Snäll bildad, huslig flicka eller ung barnlös änka får god plats att sköta och förestå äknings hem i stad i mellersta Sverige och handleda en 10 års flicka. Litet hushåll och jungfru finnes. Svar med fotografi och lönepretentioner före 20 dennes till »Köpman», Iduns exp.

HUSFÖRESTÅNDARINNA, kunnig i uatlag, och sömnad, önskas 24 april af änkan med liten familj. Svar med uppgift om löneanspråk, rek. och betyg till »B—d», p. r. Nässjö.

Öfvad stenograf och maskinskrifverska med elementarbildning från 8-klassigt högre flickläroverk hälst med goda betyg i språk erhåller stadigvarande befattning à vårt kontor. Man hänvänder sig under uppgift af referenser och betyg till J. Rinsborg, Norrköping.

Huslig ekonomi.

Lärarinneplatsen i huslig ekonomi vid Sigråd Rudebecks Skola, Göteborg, blir ledig från och med nästkommande hösttermin. Ansökningar, åtföljda af betygsskrifter, torde före den 20 april insändas till Styrelsen för Sigråd Rudebecks Skola, Göteborg.

PLATS FÖR HUSHALLERSKA.

Befattningen såsom hushållerska vid Lunds hospital och asyl kungöres härmed ledig att tillträdes den 1 Juni 1906; och äga sökande att före den 18 i denna månad till hospitalskontoret insända sina ansökningshandlingar. Till kännedom meddelas i öfrigt dels att sökande bör vara i tillfälle att redan den 1 maj inställa sig för att under månadens lopp vinna kännedom om göromålen, dels att vid platsens tillättande endast den kan komma i åtanke, som kan förete intyg såväl om full kompetens som ock verklig förmåga att med ordning och omtanke handha de olika synnerligen omfattande bestyr som befattningens medför, dels att sökande bör inneha elementarbildning samt vara i ålder omkring 30 år, dels ock att de med tjänsten förenade aflöningsförmaner äro 600 kronor kontant årlig lön med ålders-tillägg jämte bostad med möbler och sängkläder, lyse, ved, tvätt och första klassens kost. Sökande bör insända porträtt eller, om möjligt, personligen inställa sig.

Närmare upplysningar kunna erhållas å hospitalskontoret söckendagar kl. 10—2 f. m. Lund den 3 april 1906. Hospitalskontoret.

BARNFROKEN, frisk, barnkär samt kunnig i sömnad, erhåller plats. Svar med fotografi, uppgift om löneanspråk och referenser till »E. L.», p. r. Orsa.

BARNFROKEN, frisk, enkel, ordentlig, pålitlig, samt med lugnt och godt sätt, får i juni plats för 3 barn, 5 1/2 à 4 och 1 1/2 år. Den som är kunnig i sömnad har företräde. Svar med fotografi och rek. samt löneanspråk sändas under adress »Herrgård», Ulfsby station.

Skicklig Klädnings-tillskärerska

erhåller genast god plats. Betyg, fotografi, ålder och lönepretentioner till »Verkligt skicklig» under adress S. Gumæll Annonbyrå, Stockholm f. v. b.

AF oförutsedd händelse är plats som barnfröken ledig nu genast på bruk nära Södertelje för stark och frisk, bättre flicka. Barnkär och var vid ordning önskas nu härtill som hjälp åt yngre fru att sköta 3 barn i ålder af 4—3 år samt 5 män. Svar med fot. och löneanspråk, sändes till »Barnkär», Nyqvarns Pappersbruk.

YNGRE väluppfostrad hushållerska sökes för ett bättre ungarloshem. Svar jämte fotografi sändes till Gumæll Annonbyrå, Malmö, under sign. »Re-nommerad».

Tjänare

af alla slag erhållas fördelaktigt genom Kristinehamns Tjänstbyrå. Rikstelen 270.

Kokerska och husa,

ordentliga, kunniga, med godt sätt, erhålla förmånliga platser 24 april i barnlös familj å egendom 2 1/2 tim. väg från Stockholm. Svar »Friberrinnan H.», Svenska telegrambyrå, Stockholm f. v. b.

Barnfröken.

På egendom i Västergötland finnes plats ledig för en frisk, barnkär, anspråkslös och pålitlig bildad flicka, ej under 20 år, verkligt intresserad af och lämplig att sköta en 2-års flicka och en baby. Svar med uppgift i löneanspråk, ref. och fotografi till »H. K.», Tådned p. r.

GOD plats vid större bruk att biträda husmoder vid hemmets vård samt sköta en äldre person, finnes för bildad och frisk, ej allt för ung flicka. Vid praktisk duglighet och vana vid sjukvård fästes större afseende än vid lönen. Svar med referenser och löneanspråk märkt »God hjälp 1906» till Iduns exp., Stockholm.

Föreståndarinnan,

kompetent att sköta ett skolhushåll i Jönköping, best. af 5 barn, önskas till höstterminens början. Under ferien ledighet. Löneanspråk och ref. uppgifves till »C. H. L.», Iduns exp.

GODA PLATSER för hushålls- och barnfröknar, sällskaps-, vård-, lärarinnor att söka gen. Inack.-Byrå, Norrköping. Rikstel. 916. Brefsvar mot 2 porto.

PLATSSÖKANDE

Ung Bergsingeniörsdotter

önskar plats i god familj som hjälp och sällskap. Någon lön önskvärd. Svar till »G. E—m», Slättberg, (Falun—Rättvik).

KVINNLIG sjukgymnast, musikalisk, språkkunnig, med goda betyg och rek. önskar med snaraste plats i god familj mot fritt vivre. Svar till »C.», Iduns exp. f. v. b.

Exam. massörs

med goda rek. önskar plats. Svar till »H. B.», p. r. Falun.

SJUKSKÖTERSKA önskar privatvård för längre tid. Afslöng ej efter taxa. Adress »H. P.», Sättra fabriker p. r.

VÄRDINNEPLATS hos ungherre eller änkan sökes till våren af en musikalisk, ordentlig och stadgad flicka. Svar till »God plats», Iduns exp. f. v. b.

I bättre hem, hälst där barn finnes, önskar ung, bättre flicka plats som husmoders hjälp och sällskap. Svar till »Gerda 19 år», postkontoret Vasagatan, Sthlm p. r.

SOM husföreståndarinnan hos ungherre sökes plats af därtill fullt kompetent fruntimmer, eller i bättre hem som god hjälp åt husmoder. Har förut innehaft värdinneplats i 5 år. Svar till »Redbar 33 år», Iduns exp.

Herrar landtmätare!

Ung flicka som förut haft anställning hos landmätare önskar stadigvarande arbete. Deltager om tidbil för öfriga gärna i hushållet. Svar till »Kartkopiering», Iduns exp.

BÄTTE flicka önskar plats som hjälp och sällskap i landsortsstad, är kunnig uti matlagning, bakning, syltning m. m. Mycket intresserad af barn. Goda betyg och rekommendationer finnes. Svar till »A. H. Samvetsgrann och pliktrogen», Dag. Nyh. Gust. Ad. torg.

UNG elementarlärarinna, glad och frisk, önskar plats öfver sommaren som hjälp och sällskap, hälst i engelskatalande familj. Kunnig i alla inom ett hemföreliggande göromål. Barnkär. Goda ref. Svar till »G.», Elementarskolan, Södertelje.

EN ung frisk flicka af god familj önskar plats i godt hem, hälst på landet, att gå frun tillhanda. Har förut innehaft dylik plats. Lön 20 kr. per månad. Svar »Villig, Iduns exp.

NU eller till sommaren önskar ung flicka, som genongätt 8-kl. lärov. och två år underv., pl. som guvernant. Ref. finnas. Svar till »1886», p. r. Gefle.

UNG dam med god handstil samt kunnig i alla kontorsgöromål önskar komma i god familj på landet eller i stad i Skåne eller mellersta Sverige. Är villig att äfven biträda i hemmet, allt mot fritt vivre eller att betala någon inackorderingsafgift. Svar till »Enerdisk» Sv. Telegrambyrå, Stockholm.

SJUKGYMNAST önskar plats i familj mot fritt vivre i stad eller på landet, i trakt där öfrigt praktiskt kan påräknas. Huslig och musikalisk. Svar till »Kompetent», Iduns exp. f. v. b.

UNG, bildad, musikalisk flicka, önskar komma i fin familj på landtegendom som hjälp åt husmoder. Hälst där ungdom finnes. Svar till »Moderat pris», Iduns exp.

Hem.

Huslig, bättre flicka, 22-årig, önskar plats hos vänlig husmoder. Har genongött värenommerad hushållsskola. Önskas anses som familjemedlem. Svar märkt »Föräldralös», Iduns exp. Stockholm.

EN ung flicka kunnig i husliga sysslor, äfven matlagning, önskar plats i ett godt hem på landet att gå frun tillhanda. Svar till »Zeni», Iduns exp.

Kvinnlig gymnast

med flerårig praktik önskar till sommaren anställning vid bad eller i familj. Svar »Van gymnast», Jungfrugatan 33. 1 tr., Stockholm.

UNG teckningslärarinna, utexaminerad från Tekniska skolan Sthlm, önskar en tid under sommaren meddela undervisning i teckn., mäl., akvarell-, pastell-, porslinsmålering, alla slags finhandarbete, läderplastik, träskärning och slöjd. Utmärkt ref. Svar till »M.», Elementarskolan, Södertelje.

VÄRDINNEPLATS söker bildad värdinne. Fullt hemma i matlagning och alla i ett hem föreliggande göromål. Kunnig i sömnad. Något musikalisk. Svar märkt »27 år», Torsby p. r.

UNG bättre flicka kunnig i bokföring samt husliga görom. önskar plats på kontor i affär eller som husmoders hjälp. Svar emotes tacksam till »Lalla», Vårgårda p. r.

För en 16 års flicka

som är konfirmerad, sökes plats på landet från 1 sta juli, att såsom familjemedlem, emot fritt vivre deltaga i hvarjehanda göromål, äfven i hushållet. Sökanden är van vid ordning och arbete. Benäget svar torde sändas till »A. T.», Iduns exp.

21-ÅRIG flicka, med jämnt och godt lynne, önskar barnfrökenplats. Kunnig i sömnad. Betyg finnes. Svar till »H. M. B.», Nyköping p. r.

Förlofvad gymnast.

Legitim. rekomm. fr. läk., önskar i sommar ge massage i familj på landet. Obs.! Deltager event. något i hushåll. Svar till »Legitim. Gymnast 1906», Nordiska Annonbyrå, Göteborg.

L. J. J. J. J.

ILLUSTRERAD TIDNING

BONIT

FÖR KVINNAN OCH HEMMET

N:R 15 (1006)

TORSDAGEN DEN 12 APRIL 1906

19:DE ÅRG.

PRENUMERATIONSPRIS PR ÅR:
IDUN, VANLIGA UPPLAGAN KR. 6:50
IDUN, PRAKTUPPLAGAN..... » 8:—
IDUN, BIBELUPPLAGAN..... » 11:50
IDUNS MODETIDNING..... » 2:—
LÖSNUMMERPRIS: 12 ÖRE.

UTGIFNINGSTID:
HVARJE TORSDAG.
ANNONS-PRIS:
25 ÖRE PR MM. FÖRE,
20 ÖRE EFTER TEXTEN.
FÖR UTL. ANNONSER 40 ÖRE.

HUFVUDREDAKTÖR o. UTGIFVARE:
FRITHIOF HELLBERG.
MOTTAGN.-T. KL. 2-3. ALLM. 402, RIKS 86 60.

BITRÄDANDE REDAKTÖRER:
J. NORDLING o. E. HÖGMAN.

BYRÅ:
51 DROTNINGGATAN 51.
REDAKTIONEN KL. 10-4.
EXPEDITIONEN KL. 9-5.
ANNONSKONTORET 9-5.
ALLM. TEL. 61 47. RIKS 16 46.

ALLA SKRIFVELSER I REDAKTIONENS ANGELÄGENHETER BÖRA SÄNDAS TILL IDUNS REDAKTION, EJ TILL NÅGON RED.-MEDLEM PERSONLIGEN. REDAKTIONSTELEFONER: ALLM. 98 03, RIKS- 16 46.

CEREBOS

BORDSALT

Cerebos salt och bröd gör kinden röd.

Finnes hos alla välsorterade speceri- & delikatesshandlande.

Generalagent i Stockholm: GUSTAF CLASE.

Barnängens Vademecum.

OBS! Bland alla munvatten på hygieniska utställningen i Grand Palais, Paris 1902, var Vademecum det enda, som erhöi högsta pris, Guldmedalj, i sin egenskap af antiseptiskt munvatten.

Barnängens Tekniska Fabrik,
H. M. Konungens Hofleverantör.

FÖRNÄMSTA MARGARIN

Arboga Margarinfabriks högsta märke.

KÖTTEXTRAKTET BONIT

Prishelönt i Helsingborg 1903.

Karlskoga praktiska skola

— tidsenlig praktisk läroanstalt —
börjar sin 14:de lärokurs den 15 maj 1906.

MÄN: huslig ekonomi: matlagning, servering, bakning, hushållslära, trädskötsel; sömnad: fruntimmers- och barnkläder; linnesömnad; väfnad: väng och konstväfnad; slöjd: allt slags konstsömnad, broderier, läderplastik, äsnideri, målning m. fl.; gånstrykning; bokliga läroämnen: svenska, tyska och engelska språken, bibelkunskap, skrifning, räkning, enkelt och dubbelt okhålleri m. fl. Valfrihet, god till-yn, billiga omkostnader, ovanligt naturskönt lge mellan skog och sjö. Undervisning af 12 kompetenta lärarinnor och rare. — Skolan för män öppnas 1 nov. Skolornas årliga elevantal ca 300. Svar ch program mot dubbelt porto — Rikstelefon. — Adress: Karlskoga. Joh. Lindholm.

BÄST ÄR EKSTROMS JÄSTMJÖL

ÖREBRO KEM-TEKN.-FABRIK.

Göteborgs Privata Handelsinstitut

Göteborg, Götabergrsgatan 2. Rikst. 24 40.

Näst statens handelsläroverk Göteborgs mångsidigaste handelsläroverk ed i regel 12 speciallärare Tidsenlig undervisning i Bokföring, Handelsräk- ng, Stenografi, Maskinskrifning m. m. Valfria ämnen. Infödda lärare för tyska, gelska, franska och ryska samt för öfrigt förstklassiga lärarekrafter för alla ämnen. mmarkurser med reducerad timlön och nedsatta afgifter med början 1 Maj och 1 ni. Höstterminen börjar den 21 Augusti. Termins- och årskurser. Inträde hela et om. Mycket goda utsikter till framtidsplatser, isynnerhet för språkbildade damer i herrar. Begär prospekt. Herrar principaler hela landet rundt torde för erllande af kontorspersonal vända sig till institutet
Föreståndare Benno Rosenbund.

H. G. Groms & Son,

Göteborg, Korsgatan 12,
rekommendera såsom särdeles goda kvaliteter:
Konjak ..... å 2,50 pr liter.
Whisky ..... » » »
Portvin ..... » » »
Madeira ..... » » »
Häraf kunna erhållas: profylador om minst 18 literbuteljer — sortiment enligt köparens önskan — 40 kr. pr låda, netto, fritt hvarje järnvägs- och ångbåtsstation.
Förskottslikvid torde åtfölja beställningen — enklast i postanvisning.

N BÄTTRE FLICKA

er ung enkefru som önskar tillbringa nmare på landet i naturskön trakt i sällskap med ung fru kan meddela iljett märkt »Sällskap», Gumelli an- sbyrå, Malmö.

Härlig sommarvistelse.

Å mindre egendom belägen vid skog och sjö i Södermanlands vackraste trakt emottages under sommaren inackorde- ring af damer och herrar till moderata priser. Utmärkta referenser.
Fru Ida Palmgren, Bettna.

Obs!

Franska snörljussömme- riet i Stockholm är flyt- tadt till Norrmalmstorg nr 1, en trappa upp i lä och väl belägen lokal. Begär prospekt.

urs i Klädsömnad.

Lotten Dahlström.
kyrkobrücken 6, Allm.Tel. Storkyrkan 206.
f.: Fröken Hulda Lundin samt Fredrika er Förbundet.
ospekt på begäran.

Språk- och Hushållsskolan Fleurie

å egendomen Harfvestad utanför Lin- köping börjar sitt 12 arbetsår den 25 nästkommande Augusti. Prospekt sän- des och anmälningar emottagas af undertecknade, föreståndarinnor.
Rosa Lönnies. Sara Ringborg.

Vid målning i hemmen

gives det ingen lämpligare färg än Ripolin, som förekommer i 84 färgny- anser, torkar fort och lämnar en glatt, porlinsliktande yta. Den lätthet, med hvilken äfven den mest oerfarne kan ernå »glänsande» resultat, har gjort Ri- polinet omtyckt öfverallt. Beskrifning och färgkarter erhållas gratis o. franco från Le Ripolin, 24 Smålandsg., Stlm.

Petris Hafremjöl och Hafregryn

åro odisputabelt fortfarande de erkända bästa, och billigaste, i handeln före- kommande.
Hafremjålet förordas särskildt af Herrar Läkare. Köpare torde noga observera etiketten A. Wilh. Petris Grynfabriks A.-B. — Kungl. Hofleverantör — Hvetlanda.

Vid Gelleråsen

i Karlskoga socken Örebro län 1/2 mil från Karlskoga municipalsamhälle och Bofors uthyres helst pr år i en byggnad varande väl underhållna 8 boningsrum förutom kök och förstugor, samt uthus och trädgård efter önskan. Stället vackert och högt samt särdeles sundt be- läget. Reflekterande hänvände sig till Gärdskontoret, Gelleråsen, Bofors.

i flytande och fast form samt i kapslar rekommenderas. Friherrinnan I. Zethelius skriver om köttextrakter i Tidskrift för hem- met: Undertecknad kan naturligtvis ej afgöra, hvilket eller hvilka af de olika fabrikaten ifråga som är det mest närande, utan endast döma efter extraktets smak och dess lämplighet vid matlagning. Utgående från dessa sidor vill jag därför härmed redogöra för det omdöme, jag efter mångfaldiga försök kommit till, särskildt med afseende på Bonit. Detta köttextrakt tillhandahålles såväl i flytande som fast form och kapslar, men det är särskildt det flytande, hvilket jag finner vara förtjänt af spridning. Utan minsta tillsats af vanlig buljong kan man nämligen däraf tillaga delikata redda soppor och puréer, hvilket icke minst för husmödrar på landet kan vara till stor nytta, då man ej alltid, i synnerhet sommartiden, kan hafva buljong kokad. Boniten kan äfven med fördel användas att gifva smak och färg åt enklare buljong, såser, köttgeléer m. m., men bör ej användas ensamsom klar buljong, BONIT säljes i alla välsorterade Speceri-, Viktualie- och Matvaruaffärer.

Mälarbadet,

adress 12 Norr Mälarstrand med geoorgång 11 Handverkaregatan, Stockholm, är öppnad och serveras 1:a, 2:a och 3:e klassens korbud, badstudad och medi- cinska bad för damer och herrar.
Särskildt rekommenderas

Simhallen

upplåten för damer tisdagarna kl. 5-10 e. m., torsdagarna kl. 10 f. m. — 2 e. m.; öfriga tider för herrar. Rikstel. 38 14. Allm. 93 43.

DEN FRISKASTE och Angenämade är F. Paulis ELECTA Eau de Cologne

Ser ut så här

Köp Schweizer-Siden!

Begär prof på våra nyheter för våren och sommaren till klädningar och blusar: Habutai, Pompadour, Chiné, Rayé, Voile, Shantung, St. Galler Stickerei, Mousseline 120 cm. bred, från 95 öre metern, i svart, vitt, enfärgadt och kulört. Vi sälja endast garanteradt solida sidentyger direkt till privatpersoner, porto- och tullfritt till bostaden.
Schweizer & Co., Luzern S 3 (Schweiz), Sidentygs-Export. — Kungl. Hoflev.

Hudsjukdomar.

Fjällande och torra eksemer kunna behandlas med utspädd Salubrin, men i allmänhet är det lämpligare använda det med tillsats af en lika del vatten.

Geijer & C:o, Stockholm.

LÄKARERÅD

ENHVAR af Iduns läsare äger att i denna afdelning erhålla fria läkarråd. Förfrågningar insändas till redaktionen med påskrift till »Till Iduns läkare».

Elisabet 23 år. Naturligtvis omöjligt att besvara, då vi ju ej kunna orsaken till er ägghvita. I alla händelser vore nog en kur i Ronneby i sommar lämplig.

Gammal fru. I så fall massage-behandling, men af fullt kompetent person. Vål lagd åderbräckslinda bör dagligen begagnas.

Torsten. 1) Se svar till Brita 1) i n:r 5. Förefinnas ärtliga anlag, hjälpa alla medel högst obetydligt. 2) Se svar till Asvan i n:r 3.

30-årig lärarinna. Troligen reumatismen i bukmusklerna, och i så fall borde ni hafva massage. Emellertid är det naturligtvis omöjligt att utan undersökning afgöra detta. För Er blodbrist bör ni i alla händelser fortsätta ännu 1-2 månader med pillerna i fråga.

Prenumerant på landet. 1) Nej. 2) Se svar till 24 år 1) och 2) i n:r 9. 3) Se svar till Olycklig i n:r 6.

27-åring. Se svar till Moi i n:r 5.

Stora syster. Neurasthenie och möjligen blodbrist. Jämför svaret till Tröstlös i n:r 3. Tills ni får tillfälle att sköta er riktigt, kan ni tills vidare (6-8 veckor) taga Blaud's järnpiller, 4 piller 3 gånger dagligen (vid måltiderna).

Irmelin. 1) Torde operativt (genom bränning) kunna aflägsnas. 2) Ja. 3) Nej. 4) Se svar till 24 år 1) och 2) i n:r 9. 5) Nej.

Olycklig 21-åring. Om ni ej själf vet det, hvem skall då veta det? Mycket plågad. Som ni torde inse, erfordras i ett dylikt fall undersökning af läkare. På hämorroider beror ert onda i alla händelser icke.

Julkalappen 1905. 1) och 2) Operation är det enda säkra medlet. I öfrigt gäller det huvudsakligast att föra lösande diet enligt anvisningarna i svaret till Femtiotvå-årig fru i n:r 6.

3) Tvätta morgon, middag och kväll med en lösning af 2 gram borax och 5 gram karbolsyra i 50 gram eau de Cologne, 150 gram destilleradt vatten och 10 gram glycerin. 4) och 5) Kan afgöras blott genom undersökning.

M. B. Intet annat att göra än att behandla den eventuellt före intliga inre orsaken.

Frågv. 1) Se svar till 20 år i n:r 3. 2) Se svar till Brita 2) i n:r 5.

Fru Gerda. Ni bör ej försumma att rådfråga läkare i och för eventuell behandling. Med ryggmärken har flytningen naturligtvis intet att göra.

Margareta. 1) Ni bör vända er till kirurg. Sannolikt är det en benhinneinflammation. 2) S. k. öfverfet barn-tvål.

D:r -d.

FRÅGOR

ENHVAR af Iduns läsarinna äger att i denna afdelning framställa förfrågningar rörande husliga eller andra angelägenheter till besvarande af läsekreten. Äro frågorna af den art, att de rätteligen höra hemma i annonsafdelningen, intagas de dock icke.

N:r 63. Hvert skall man vända sig för att erhålla mönster till Kristina Dahls reformunderkläder?

Landsortsbo. N:r 64. Hvilka af Beethovens sonater äro lättast att spela och först för en, som bara spelar på lediga stunder?

Landsortsbo. N:r 65. Finnes någon läkare i Norrköping, som medels elektricitet behandlar generande härväxt?

Rådlös. N:r 66. Finnes det någon mönstertidning för träsneideri och hvad kostar den pr år frågar

Inez. N:r 67. Huru stora äro skatterna i Stockholm?

Måns. N:r 68. Finnes någon af Iduns läsare eller läsarinna, som möjligen känner nedannämde persons adress och i så fall ville uppgifva densamma. Våra vägar skildes för 15 år sedan och vore det mig synnerligen kärt om jag nu kunde erhålla den. Namnet är Hakon Einar Oldenburg.

»Pelle». N:r 69. Kan någon godhetsfullt upplysa om hvad som fordras, för att blifva antagen som medlem af Drottning Sophias förening för sjukvård i fält.

Sjuksköterska på landet. N:r 70. Jag vore tacksam om priset, beräknadt efter andra klass, både på en allmän och enskild vårdanstalt för sinnessjuka, godhetsfullt meddelades mig. Frågan afser här en medelålders, bildad man.

C. L. N:r 71. Hvert bör en försigkommen flicka vända sig för att på 3 å 4 månader få genomgå en husmoderskurs.

Inrid. N:r 72. Vore tacksam få veta någon lämplig, ej för dyrbar helpension för minderårig flicka, hälst i mellersta Sverige.

Oden. N:r 73. Om man vill sätta upp ett litet bibliotek skönlitteratur af framstående svenska författare, hvilka af Aug. Strindbergs arbeten bör man i

så fall taga med. (»Svenska öden och äfventyr» dock undantagen).

»Figge». N:r 74. Hur skall jag sy en hvardagsklädning, kjol och lif, eller hel, hvilket är det mest praktiska och trefliga?

Göta. N:r 75. Kan någon lämna mig upplysning om hvar man i Stockholm kan få genomgå en kurs i ansiktsbehandling tillika med manique, och hvad ungefärliga priset för en sådan kurs kan vara?

Augusta. N:r 76. Vill någon godhetsfullt gifva mig anvisning på någon lättfattlig lärobok i engelska för sjelfstudium?

Margit 18 år.

SVAR

ENHVAR af Iduns läsarinna uppmannas läftigt att till inbördes nytta i mån af förmåga besvara insända frågor. Svaren insändas till redaktionen, och angifves alltid tydligt nummer å den fråga de gälla.

Åt de tre af våra läsarinna, som under årets lopp tillfyllstgöranden besvarat det största antal frågor, komma vi som en uppmuntran att vid dess slut utdelade tre pris, hvardera bestående af 25 kronor. Fördeskanll bör en hvar, som insänder svar, alltid underteckna med samma signatur.

N:r 3. Röda nejlikor betyder: »Jag älskar dig.» E. A. son Hjälms.

— Röd nejlika betyder: »Till äkten-skap ledig.» »Patriots.»

— I bokhandeln säljes små böcker eller häften med titeln »Blomsterspråket». Hvarför köper icke X. en dylik?

Vala. — Nejlikans betydelse efter ett i min ägo varande blomsterspråk, är följande: Nejlika, dubbel brokig: »Huru skall jag kunna glömma dig?» Nejlika, dubbelröd: »Längtan efter dig förtärrer mig.» Nejlika, dubbelvit: »Gif mig ditt förtroende!» Nejlika, enkel: »Jag är för dig förlorad!» Holländsk nejlika: »Uppblås dig ej så, du kunde

Prisbelönt med guldmedalj vid världsutställningen i Liège.

»MUM», basta kraftnaring för barn in-tyg... förord från legitimerade läkare... barnasyler. Svenskt fabrikat till ve-kadt under kontroll af Dr C. Setterberg. Fritt från stärkelse och cellulosa och hvarje för dibarn skadligt ämne. Säljes i stora burkar om 400 krm. till kr. 1.75 hos apotekare och handlande. A. W. Friestedts Fabr. A.-B., Stockholm.

lätt spricka.» Kejsarnejlika: »Få äro dig like.» Ebon.

N:r 4. Man måste vända sig till k. m:ts befallningshafvande i länet, d. v. s. till landshöfdingeämbetet. Vala.

— Vänd eder till länsstyrelsen inom länet. Ada.

— Om »Prenumerant» är kvinna, så vänd er lämpligast till någon giftermålsbyrå. »Patriots.»

— Finnas upplysningar i »Almanack för alla» för 1906. »Birgit.»

N:r 5. I en musikhandel. Ebon.

Skta Eau de Cologne No. 4711. Alltid första Pris. Parfumerie No. 4711 Köln. Försäljes öfverallt.

Generalagent: EMIL BOSTRÖM, Sundbyberg.

Bodafors MODERNA MÖBLER SVERIGES STÖRSTA MÖBELFABRIK Sandsjö. SMÅK SOLIDITET PRISBILLIGHET LEVERANSKRAFTIGHET.

Folkhögskolans i Ås nionde trädgårdskurs för unge män och unga kvinnor 17 Maj-6 Juni 1906. Grefve Robert Mörner, Skolans föreståndare. Adress: Täng. Källvik. Hålsobrunn. Badanstalt. Hafsbad.

En god och läcker pudding, som alla kan behaga. Den snälla Tomten önskar hvar dag åt Eder laga. Hvar pojke, som går till skolan och till lek Och äter »Tomtepudding», blir aldrig skral och blek. Bäst och billigast är att alltid använda A.-B. LINGONS, GÖTEBORG, SYLT & SAFT. Finnes i hvarje specialaffär. Patent. Hafremjöl.

Gyllenhammars För närsvaga och maglidande äro GYLLENHAMMARS pat. Hafregryn och Hafremjöl utmärkta. Gyllenhammars Barnkraftmjöl öfverträffar till och med det bästa utländska fabrikat i lättsmälthet.

SVEA HAFREGRYN belönades i London 1904 med Guldmedalj och i Brüssel 1905 med Guldmedalj o. hedersdipl.

Tidaholms Fantasmöbler rikhalt. urval i fornn. stil. Fullst. rums-möblemang utföras i alla olika variationer efter order. Mod. mönster. Begär prisuppgifter från Tidaholms Bruks Aktiebolag, Tidaholm. Försäljningsmagasin, Beridarehansg. 27, Birger Jarlsg. 1, Stockholm.

Hotell Horn, Stockholm, första klass hotell, centralt beläget invid Gustaf Adolfs torg. Rum till moderata priser. Rikstel. 56 50.

Kräfta behandlas med Elektro-Homöopati - Mattei-medel - på grund af mer än 25-årig erfarenhet. Behandlingen kan ske genom korrespondens. Vidare upplysningar lämnas mot dubbelpoort af Ida Dieterich, Grefturegatan 47, 2 tr. Sthlm. Prenumerera på Barngarderoben.

Gardiner, spetsar och andra ömtaliga arbeten tvättas bäst med SUNLIGHT TVÅL. All klappning och skrubbing är öfverflödigt och följaktligen skadas ej tyget i tvätten. Följ noga bruksanvisningen!

SUNLIGHT Tvål

I alla boklädor och hos alla Iduns kommissionärer nyss utkommen, pris 50 öre, IDUNS MODELLKATALOG n:r 2 med synnerligen rikhaltigt innehåll. Expedieras äfven direkt från Iduns expedition till alla platser där återförsäljare icke finnes, om 50 öre insändes i postanvisning.

Lars Montens Neutrala Kärrtvål till yllevätt och Oleintvål till linnetvätt användes lämpligast sålunda: 2½ kg. tvål kokas i 2 liter vatten; när tvålen är upplöst, tillsättes under omröring 20 å 25 liter ljumt vatten; i denna utspädda lösning neddoppas... Vid yllevätt böra såväl lösningen som sköljvattnet hafva 36 å 38 grader. Finnes hos de flesta specialhandlare samt i mina butiker. N:r 19 Stora Nygatan. - N:r 29 S:t Paulsgatan. Silfvermedalj i Köpenhamn 1888. Guldmedalj i Stockholm 1897.

Ivar Hallström och Bengzon. Va. Den ifrågasvarande dikten, »Kung Erik» af Snoilsky, är vackert tonsatt af Ferd. Bengzon. Af Ingelius finns äfven en komposition, kallad »Kung Erik» och antagligen slutande sig till samma dikt. L—n. Den ena kompositören är August Ekenberg. Mor Brita-Lovisa. N:r 6. Klemings antikvariat Brunkebergstorg, Stockholm. Mor Brita-Lovisa.

Bäst är att genom annonser söka erhålla privat person såsom köpare, ty C. H. erhåller därigenom långt större belopp för konstverket än annars. E. A. son Hjalmar. Är det af värde äfven såsom målning, kanske vore skäl hembjuda det till salu å Nationalmuseet. Ic. N:r 6. Bjud det till Nationalmuseum först, eljes till Bukowski. Eitel. Ni kan vända eder till Nationalmusei inköpsnämnd, där taflan säkert nottages. N—g. Vänd er till en antikvitetsaffär. Vala. N:r 7. Ni kan använda dem till ammandukar. Vala. De blå och gula bitarna kunna användas till lagning af flaggan, de öfriga torde lämpligast förstöras. L—n. Sy dem tillsammans och använd dem som matbordduk eller väggbonad. Eller om ni är varm fosterlandsvän vill ni nog helst slippa se dem. Ada. N:r 7. Beror naturligtvis på storleken och materialet. Mor Brita-Lovisa.

Klipp remor af dem och väf trasmattor — det blir det största utnytt, som någonsin lämnats af dem. Svenska. Bränn upp unionsmärkta bitar. Eller om ni är sparsam, klipp dem till trasmattor. De bli fina. Rådäg. Den allra bästa användningen af unionsmärkena är, att randa trasmattor med dem, ty därtill passa de bäst. Tant S—n. Mina fattiga barn har bränt upp unionsmärkena i sina julgransflaggor, gör ni sammalunda. Bondhustru.

N:r 9. Esperantospråket kan mycket väl läras genom själfstudium. Kunskap om något främmande språk är ej behöflig för dess inlärande. Lexikon finnas i en större bokhandel, där nödiga upplysningar och råd också kunna lämnas. N—g. De bästa råd och upplysningar angående esperantospråket kan ni erhålla genom d:r Josef Fredbärj, adr. allm. läroverket, Vexjö. Patriot. J. Neij. Flere läroböcker finnas och torde bästa början vara att studera en dylik. Pelle. Ni kan vända er till sekreteraren i Stockholms Esperantoförening. Denne lär sälja läroböcker och ordböcker och lämna nödiga upplysningar. Vala. N:r 10. Skaffa er d:r Wretlinds »Handbok för sjukskötsel i hemmet» (pris näst 1:50). Där meddelas i särskilda bilagor villkoren för att antagas som elev samt föreskrifter för sjuksköterskor. Vala. För inträde vid Sophiahemmet måste man ha fyllt 21 och ej öfverskridit 35 år. Kursen börjar den 1 febr. För inträde vid Röda Korset måste man äfven ha fyllt 21 men ej öfverskridit 30 år. Utsikten att vinna inträde vid sistnämnda sjukhem är ytterst ringa, såvida man ej gått igenom en 2-årig sörkurs. — Sophiahemskursen har onekligen det största anseendet i Sverige. För erhållande af vidare upplysningar begär prospekt från resp. sjukhem. Patriot. N:r 11. Ni kan med fullt förtröende vända eder till aekuschörskan Hilma Carlsson. Adressen är: 1:sta roten n:r 31 Litt. B, Hissingsholm, Nicka. — Fru Gödecke adress: Cardellgatan 3, brukar vara på landet vid sådana tillfällen. Om ni bor nära Stockholm vänd eder till henne. Om ej hon vill eller kan, så vänd eder till doktor Fritz Netzler, Sturegatan 3, från 8—9 f. m., 1—3 e. m., allm. telefon 7990, så anskaffar han eder en aekurschöriska, eller allra bäst vore att ni för till Stockholm och lade eder på hans privata sjukhem, där en utomordentlig vård gifves åt patienterna. N:r 12. Torde vara bäst låta hä-

ret hafva sin naturliga färg. Skulle ni önska det grönt eller blått kan recept för färgning lämnas af Pelle. — Låt edert hår behålla den naturliga färgen. För öfrigt är all slags färgning skadlig för håret. Ada.

Och samla sedan, samvetsgrant De smulor små, och låt oss se, Hvad för valuta de oss ge. Hvad man bör följa, då det är godt. En pseudonym. Ett föråldradt mått. Ett mästestycke, som Ibsen skänkt oss. Ett luftigt väsen, som blott vi tänkt oss. Ett stackars, olyckligt mänskobarn. Ett önskemål för den ryske tsarn, Om man får tro honom på hans ord. Hvad ej sig lämpar för trädgårdsjord. Ett djur, som slingrar i många krok. Och hvad du måste, förr'n du det kokar. Hvad har den rike? Säg hvad var fracken, Som var för vid och för hög i nacken? Där malar gömt sig, hur dan var fällen? Hur dan var färgen på himlapällen? Hvad sägs den vara, som hedern säljer? En stek, som ofta gourmanden väljer. En man, hvars penna vi känna alla. Kanal, där blodvägor kunna svalla. Hvad alla varit en gång i tiden. En vanlig orsak till bittra striden. Ett namn på häst och en nöjets fest, Slut för i dag — kanske mer härmäst! Lotten.

LOGOGRYF. Inom ett litet bräckligt läs Jag har ett ganska rymligt bäs, Ty där kan rymmas på en gång Bådt' vers och prosa, saga, sång, Och sorg och glädje, hälsning kär Från vänner ifrån fjärran — när. Och mångt och mycket annat mera, Som jag ej kan specificera. Dock vill jag säga dig till slut: Jag släpper in, men aldrig ut — Det, som mig lämnats i förvar, Såvida du ej nyckeln har. Ett sätt du dock kan pröva på: Att mig i stycken sönderslä — Ett radikalsätt, inte sannt —

TIDSFÖRDRIF CHARAD. Som en början vi här sätta Främst en ganska känd vokal; Kalla den, och det med rätta, För mitt första — utan val. Han, den store akrobaten, Som »gör konstern», ack, så nätt! Är mitt andra. Hon, som maten Lagar åt oss, på sitt sätt, Blir nog ofta, i sin ifver, Att få denna riktigt god, Just mitt tredje. Kanske blifver Hon det ock i hastigt mod. Räkneord är så mitt fjärde, Som vi ofta hafva hört, Och mitt hela har blott värde, Om vårt lif vi ej förstört. Hermione.

FYRKANT. 1 a a a e e 2 e e i i k 3 n r r r r 4 r s s s s 5 t t t u u

1) Blomma, 2) Gammalt adelsnamn, 3) Land i Afrika, 4) Kvinnonamn, 5) Jättar. E.

AKTIEBOLAGET STOCKHOLMS DISKONTOBANK Fondafdelning, Regeringsgatan 8, förmedlar köp och försäljning af banklotter, aktier, obligationer och andra värdepapper till gällande dagskurs.

BREFLÅDA REDEKTIONENS BREFLÅDA: Muriel. Ja. Tall. Bäst som bränslor! E..d. »Efter stormen kommer lugnet» — i papperskorgen. A. Tack, men detta anse vi mindre lämpligt. Duo. Gärna, om Ni uppgifver adress. Segerdrifva. Någon seger blef det icke, men väl ett litet bidrag till pappersdrifvan. E. L. H. Inte oäfvat — men poesifacket är sprängflyddt. O. M. C. Mera välment än välskrifvet! Användes ej. S—s. Billigt fabrikskram. Men vi kräva konst. Sjr. Som E. L. H. här ofvan! Noline. En alltför trist påskstämning, att vi skulle vilja befördra den vidare till vår kära lekrets.

EXPEDITIONENS BREFLÅDA: »K. Th. S.» 3 kr. pr gång Likvid i postanvisning. »Privatvård, Järntorget, Göteborg, 1:80 pr gång. Likvid i postanvisning. »G. C. W.» Eksjö. 7:20 för begge annonserna. Namn och adress torde uppgifvas innan annonsen får införas. »Vären 1906», Ludvika. 1:60 pr gång. Likvid i postanvisning.

Sundsvalls Enskilda Bank 22 Fredsgatan 2 Sparkasseränta — 4 proc. Uthyr Kassafack, dröskura från 15 kr

Inackordering rhålles på högt belägen herrgård i Armland, God husmanskost, barrskog, iskrick sjö, kraftfiske. Hushållselever nottagas. I. M., Karlstad p. r.

Inackordering. På naturskön, vid barrskog och sjö elägen egendom i Södermanland finnes nu eller till sommaren plats för venne hushållselever och några andra unga flickor. Ungdom finnes. Svar till Fru Tora Anander, Dalby, Bettna.

INACKORDERING i enkel familj i Danemartrakt erhålles under sommarånaderna för tvänne unga flickor. Pris 0 kr. per månad. Svar till »W. D. Lemtrefnads» under adress S. Gumælii Annonbyrå, Stockholm f. v. b.

Inackordering. Flickor från bildade hem, som önska sig hushållsgörömmål, kunna erhålla inackordering i treflig familj i natur- och liflig trakt af Småland. Viare meddelar fru Anna Schmidt, Veramo.

N liten lärarefamilj, man, hustru och i sexårig gosse önska inackordering på rum och full kost) nära skog och högt läge i norra eller meller. a Västergötland. Svar med pris och referenser till »Vestgöte» under adr. Gumælii Annonbyrå, Stockholm.

AMILLE Parisienne Distinguée habitant au quartier très salubre reçoit quelques unes filles désirant apprendre le français i études les Arts. Côté confortable Références données et demandées. Mme Rey, Avenue de la Bourdonnais.

RISK 13-åring önskas för nästkommande läsår såsom kamrat till egen ötter i doktorshem på landet, där ickelig lärarinna finnes. Svar till 3-åring, Järva, p. r.

ENSTÖNDT Marielund i Gagnef, härt det beläget vid Dalälven och Grädallet på gränsen mot Leksand 2 1/2 n. från Gagnefs järnvägsstation, öppas åter den 1 maj och erhålles där rd inackordering till moderat pris. artha Silfverhielm, adr. Marielund & agnef.

Pensionat för junge Mädchen zur sprachlichen u. wissenschaftlichen Ausbildung, freie Teilnahme am Unterricht im Seminar für Erzieherinnen. Ausführliche Prospekte gratis. Halle a. S., Harz 13. R. Mayer, Pastor em.

FÖR två flickor i skolåldern sökes inackordering i godt hem i landsortsstad, häst i prest- eller skollärorefamilj. Svar intill den 18 april till »Godt hem i landsortsstad» under adress S. Gumælii Annonbyrå, Stockholm.

Karlstads slöjd- och Hushållsskola beläget vid det natursköna Gunnerud Alster st. i närheten af Karlstad. Emotager elever, undervisning gifves i enkla och finare matlagning, bakning, konstväfnad, klädsömnad och alla finare handarbeten, m. m. Teoretiskt och praktiskt utbildade lärarinnor. Prospekt erhålles. Äfven emottages inackorderingar till ett pris af 50 kr. pr månad. Föreståndarinnor Maria Årberg, Frida Gustafsson.

WIESBADEN. Villa Hertha, högt, soligt läge, 4 min. från Kochbrunnen. Bad hemma, utmärkt vivre, hel inackordering. Mk. 4:50 — 7 — pr dag. Tyska, engelska o. franska talas (ej svenska). Rodway-André.

MUSIKLÄRARINNA önskar billig sommarinackordering mot underv. ackompanjemang l. samspel. Svar till »P. 1906», Iduns exp.

25-årig flicka, kunnig i hushållsgörömmål, handarbeten etc., önskar inackordera sig i finare familj å herrgård eller större egendom för att få tillfälle att vidare utbildas sig. Svar till »Skånska», Gumælii Annonbyrå, Malmö. HOS MIG kan erhållas god inackordering för en ung, bildad flicka. Goda referenser. Fru Mary Fougberg, Grefsgatan 37, Stockholm. UPPFOSTRAN på landet. På friskt belägen herrgård i mellersta Sverige önskas som läskamrat till egen värtard dotter en 6—7—8 års flicka. Noga tillsyn, god lärarinna. Afgift moderat. Svar till »Godt hem, A. T. K.», Iduns exp. I BILDAD tjänstemannafamilj på landet, i en frisk trakt, ej långt från järnvägsstation, finnes tillfälle till inackordering för tvänne unga flickor, som efter slutad skolgång önska lära sig sköta ett hushåll. Närmare genom korrespondens med »L.», adress: Kuddby, p. r.

GRANSBO Pensionat pr Tranås, Inackordering erh. för längre och kortare tid. Högt läge (250 m. öfv. h.) i skogrik och vacker trakt af Småland. Lung-siktiga mottagas ej.

Några damer emottagas i inackordering i treflig och naturskön trakt af Småland. Tillfälle deltaga i hushliga görömmål. Ingeniör G. Wikström, Tenhult.

Fjärde häftet af »Moster Emmas» väfbock. Nya moderna och lättväfda mönster till mattor, gardiner, möbelytger m. m. erhålles mot postförskott från Fru Emma Andersson, Kneippbaden.

Det bästa hvetemjålet MALMÖ BEST PATENT Malmö Stora Malsvarv

Handväfda Linneväfnader. Duktyger, handdukar, lakansläfft, nåsdukar m. m., köpas bäst och billigast från Kungäters Linneväfveri, Kungäters. Katalog och profver gratis och franko.

Foulard-Liberty-Chiné-Bast-Merveilleux-Skotskt-Sidenfabrik. HENNEBERG, ZÜRICH (K. o. K. Hoflev.) i alla prislägen; franko och tullfritt till hemmet. Profver omgående.

Tulseboda Brunns- och Badanstalt i västra Blekinges skogsbygd, 500 fot öfver hafvet. Öppet 1 juni—1 sept. Kraftigt järnvatten, utmärkta bad. God restauration 1.60 pr dag 1:sta klass. Intendent Doktor N. A. Wange. Kamrer Sv. Olsson, adr. Kyrkhult. Begär prospekt.

NYA VÄREDFULLA BÖCKER RÖRANDE DAGENS MEST AKTUELLA RELIGIÖSA SPÖRSMÅL Gudstordets förhållande till bibels bokstaf af Kyrkoherde Axel Hofstedt. Pris 2 kr Det Gamla Testamentet i den nyare bibelforskningens ljus af Kontraktsposten M. J. Færden. Häft. 3:50. Bund. 4:50. Gudstordets utvecklingsgång i världen af Professor O. E. Lindberg. Ut kommer i ca 32 trettioåriga häften. Pris 40 öre. 4:de utkommet. Evangelii fullhet och de ändlösa straffen af Dr E. J. Ekman. Häftad 2:25, vackert klotb. kr. 3:25. 8:de tusendet. E. J. EKMANS FÖRLAGSEXPEDITION. Prenumerera på Barngarderoben! Släktforskning Bröstsjuka. utföres af van och intresserad arkivforskare (äfvén rörande utlandet). Svar till »Släktforskning», under adress S. Gumælii Annonbyrå, Stockholm. Tolarfs pensionat rekommenderas. Högt beläget å småländska höglandet. Begär prospekt. Postadress: Tenhult.

Konungariket Sachsen.
Technikum Mittweida.
 Rektor: Prof. A. Holz
 Högre tekniskt läroverk för elektro- och maskinteknik.
 Skilda afdelningar för ingenjörer tekniker och verkmästare.
 Elektrot- o. maskinlaboratorier.
 Instruktions-verkstäder.
 36:te läsåret 3610 studerande.
 Program etc. kostnadsfritt gen Sekretariatet.

Doktor J. Arvedsons Kurs
 i Sjukgymnastik, Massage och Pedagogisk Gymnastik,
 medför enligt kongl. maj:ts medgifvande samma kompetens o. rättigheter som en kurs vid Gymnastiska Central-Institutet.
 Kursen 2-årig, börjar den 15 sept.
 Prospekt på begäran genom Dr. J. Arvedson, adr. Strömsborg, Stockholm.

Doktor A. Kjellbergs Kurser
 i Massage och Sjukgymnastik.
 Okt. till Maj. Maj till Okt.
 Prospekt. Stockholm, Mäster-Samuels-gatan 70, 2 tr.

D:r Kleens
 (ett-åriga) kurs för damer i Massage och Sjukgymnastik
 börjar måndagen den 1 okt. kl. 11 f. m.
 No 15 Klara södra Kyrkogata, 2 tr. upp.
 OBS! Prospekt begäres helst under adress Saltsjöbaden.

Damhårarbeten.
 Peruker, Benor, Flåtor, Länkar m. m. i tusental. Insänd hårprof så erhållas flera arbeten att välja på. Obs! Vi signera ej postpaket med "Hår". Herr och Fru E. MALMBERG, 58 Klarabergsgatan 58.

Kvinnliga juridiska byrån,
 Triewaldsgränd 2, Stockholm.
 A. T. 143 23.

Hårborttagaren.
 Befriar genast från misspyrdanda hår eller skägg. Pris kr. 2.50 + porto pr ask.
 Före begagnandet. Efter begagnandet.
Tekniska General-Depöten,
 Riddaregatan 15, Stockholm.

Fräkenpomada
 är det enda absolut säkra medel att snabbt och utan obehag borttaga fräknar, lefverfäcker och solbränna samt göra den julaste ny hvit och vacker.

Ofelbar verkan garanteras.
 Fräkenpomadan innehåller inga för hyn skadliga beståndsdelar.
 Många intyg och tacksamhetsbref från hela Skandinavien.
 Pris 3 kr pr burk. Expedieras emot postförskott eller efterkräf.

Tekniska General-Depöten Stockholm,
 15 Riddaregatan 15.

Schweizerbroderier.
 Hvita broderade Remsor, Vånader, Spetsar m. m. Absolut största urval, billigaste priser. Rikt profsortiment till landsorten.
 Broderiaffären,
 24 Kommendörsgatan, 1 tr.
 (Hörnet af Sibyllegatan).

Högstedt & Co
 32 REGERINGSGATAN 32 STOCKHOLM.
 Specialitet:
 Bordeaux & Bourgogne-viner
 Billiga priser.

Har Ni lust
 att förtjäna pengar? Blif agent för John Fröberg, Finspong! Begär profver.

Rudholms Kakelfabrik
 Drottning.
 Enkla och dekorativa kakel-ugnar i modern smakriktning.
 Ill. priskurant på begäran.

OLAUS OLSSONS KOLIMPORT- AKTIEBOLAG
 — Etableradt i Stockholm 1880 —
1:a Anthracit
 Hushållskol Cokes Briketter
 Allm. Telefon 8 68, 47 35, 47 36. Rikstelefon 1 79, 66 10.

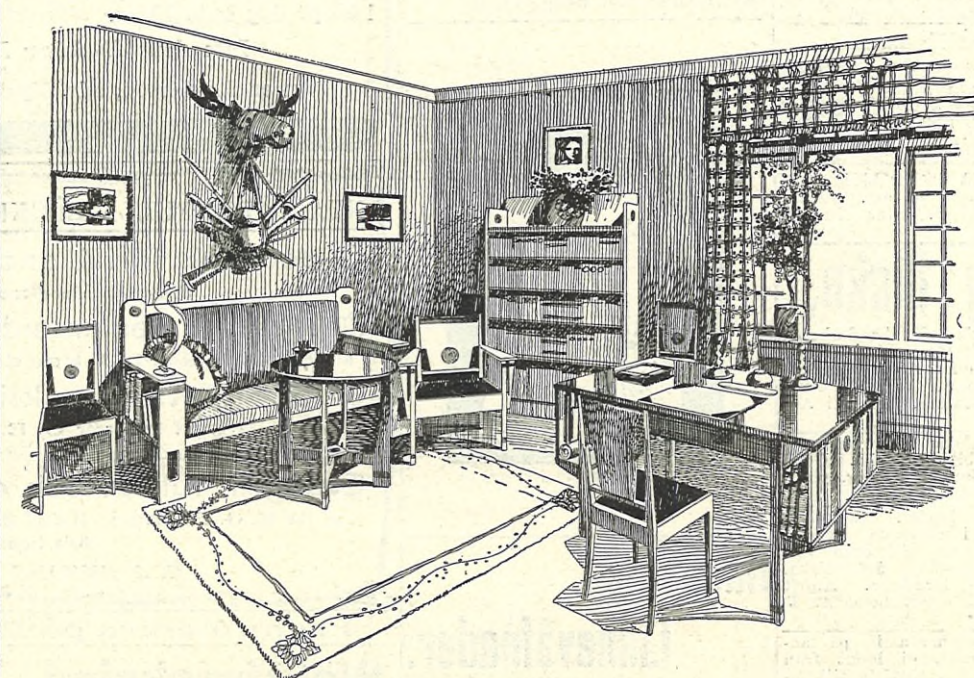
4 Kronor och mera pr dag.
 Hemarbet-Stickmaskin-Sällskapet. Personer sökas, såväl män som kvinnor att sticka på våra maskiner. Enkelt och lätt arbete hemma under hela året. Förkunskaper ej nödvändiga. Afstånd af ingen betydelse. Vi köpa arbetet.
Th. Swahn & Co Malmö, Östra Kajgatan 5.
 Ombud för Stockholm: Fröken Signe Sjögren, Birkagatan 18, Rikst. 97 51.

Husqvarna Velocipeder
 stå fortfarande främst i fråga om **Styrka och Lättgående**
 hvarpå bland annat den stadigt stigande omsättningen utgör ett talande bevis. Tillverkningen är den utan jämförelse största i Skandinavien. År 1905 såldes inom landet ca 5,000 Husqvarna-velocipeder.
 Guldmedalj i Paris 1900 och högsta utmärkelser vid sedermera hållna inhemska industriutställningar. Priskurant för 1906 på begäran gratis och franko.
HUSQVARNA VAPENFABRIKS AKTIEBOLAG, Husqvarna.

Konfirmationsminne
 Sveriges konfirmationer tillägnadt af De Ungas Tidnings redaktion har utkommit med sin sjunde årgång och omfattar 32 sidor text med talrika illustrationer, däraf flera akvareller i 3 färger.
 Innehåller:
 Bidrag af Hofpredikanten Fr. Hammarsten, Domprosten J. A. Eklund, Kyrkoherde Ludv. Valter, Pastor Joh. Lindgren, Hofpredikanten Ad. Johansson, Pastor Gust. Åkerman, Kontraktsposten G. Höljer, Kommu. E. J. Andersson, Kyrkoherde J. Andersson-Bråten, Lektor N. P. Odman, Joh. Rinman, Vivi Rinman, Ida Granqvist, Eric m. fl.
 De Ungas Tidnings Konfirmationsminne kostar 15 öre; då minst 25 ex. tagas endast 10 öre.
 Hela behållningen tillfaller missionen. Rekvisitioner insändas till **Evang. Fosterlands-Stiftelsens Förlags-Exp., Stockholm 3.**
 Biblar, Nya Testamenten och konfirmandböcker i rikt urval finnas också att tillgå hos Förlags-Expeditionen och rekommenderas till det allra bästa

Vackra Grafvårdar
 af den vackra, hårda och hållbara svarta Skanums-graniten, tillverkas ovillkorligen billigast hos granitögaren **EDVARD STEINERS Stenhuggeri och Mek. Sliperi i Kristinehamn.**
 Enhvar kan hänvända sig direkt dit. Priskurant fås mot 2 porton.

KNEIPPBADEN
 Sommar- och Vinterkurort. Nerv- och reumatiska sjukdomar behandlas framgångsrikt med alla moderna kurmedel. Skrif till **Kamrerarekontoret, KNEIPPBADEN.**

A.-B. Nordiska Kompaniet, Möbelaafdelningen, Stockholm.

Å SKELDERSVIKEN
 öppnar fröken M. Adlercreutz under sommaren fr. 1 Maj ett mindre rekreatiionshem (I kl.) för barn.
 Adr. t. v. Engelholm.

HERM. MEETHS STOCKHOLM.
 NU INKOMNA!
 Svarta, hvita & kulörta **Siden-Bluslif**
 i Louisine, Japon, Taft och Merveilleux

EAU DE QUININE ED. PINAUD
 18, PLACE VENDÔME PARIS
 ÖÖFVERTRÄFFADT HÄRVATTEN

Wirserums Ekmöbler
 Stockholm, Birgerjarlsgatan 22. Göteborg, Victoriagatan 5.
 Eller direkt från **EKELUNDS SNICKERIFABRIKS A.-B., WIRSERUM.**

HOTELL PRIMAVERA,
 Via Veneto, Rom.
 Innehafvare: Castelli & Atzel.
 1:sta kl. Familjehotell, beläget midt emot Drottning Magueritas Residens och Svenska Ambassad-hotellet
OBS! Svenska tidningar.

Klaga ej på Kaffe
 annat än när Ni får det oblandadt, ty om Edert kaffe blandas med **ARLA-KAFFE** (af Stockholms Kaffe Aktiebolags berömda tillverkning) får Ni det hälsosammaste, billigaste och drygaste kaffe som finnes att få. Därvid göres äfven en betydlig besparing. Bör användas af alla, som ej vilja hafva sin mage och sina nerver förstörda af vanligt, oblandadt kaffe. Förordas af de mest framstående professorer och läkare. Paketet är 25 och 10 öre i alla speceri- och diverseaffärer.

På Barnavårn, adr. Fredriksro, Gårda, Göteborg, finnes lediga elevplatser nu genast och i juni.
 Prenumerera på Barngarderoben.

Aktiebolaget Göteborgs Bank
 f. d. Göteborgs Enskilda Bank.
 12 Brunkebergstorg 12.
Sparkasseränta 4 proc.

Sydsvenska Kredit-Aktie-Bolaget.
 STOCKHOLM : FREDSGATAN 17
 Afdelningskontor: GÖTGATAN 31.
 Fonder: Kr. 9,770,000.
 Emottager penningar & deposition, Sparkasseräkning och Upp-o. Afskrifningsräkning.
 Kassafack 15, 20 o. 25 kr.
Hemsparbössor.

Största förväning
 väcka de oerhördt billiga priserna & illustrerade brefkort från John Fröberg, Finspong Öfvertyga Eder själf! Insänd kr. 1.45, erhållas 100 kort i färgtryck. Dessutom finnas kort i alla möjliga prislägen.

Snöhvitt tvätt utan borstning eller gnidning. Stortvätt kan undångöras på en förmiddag med Castoria-tvål. Garanteras absolut fri från skadliga ämnen. Bruksanvisning erhålles gratis och franco från Kölnierlagret, 24 Smålandsgatan, Sthlm.

Porträttförstorningar
 utföras fint o. konstnärligt af Berh. Hedlunds Förstoringsateljé, Norrköping. Priser: form. 35x42 cm. 4 kr. 44x54 cm. 7 kr. 55x65 cm. kr. 9.50. 65x75 cm. 14 kr. Alla med infattningskartong. Sändes mot postförskott eller efterkräf.

Påskpaket !!
 Treffliga påskkartonger, innehållande enkla, användbara arbeten för barn 4-10 år.
 Kindergården, 25 Kommendörsg., Stockholm.
 Pris 2 & 3 Kronor.

Joko! Hvad skall jag använda till min stortvätt ?

Chromol såpan är bäst

Herrumsmöbel af bonad ek.

- Klädsel gobelin eller boj.**
- 1 Sofa längd 164 cm. 162:--
  - 2 Fåtöljer . . . 55:-- 110:--
  - 4 Stolar 23:-- 92:--
  - 1 Bord 42:--
  - 1 Skrifbord 105:--
  - 1 Bokhylla 115:--
- Kr. 626:--